

I. KRONIKA

Apel przedstawicieli mniejszości narodowych:

Do Pana Lecha Wałęsy i "sześćdziesiątki".

„Szanowni Państwo,

w związku z zapowiedzią na połowę października spotkania okrągłego stołu w Warszawie pomiędzy przedstawicielami władz politycznych PRL i niezależnymi środowiskami społecznymi oraz wobec faktu nieobecności w obradach głosu przedstawicieli mniejszości narodowych w PRL zwracamy się do Państwa z apelem o wprowadzenie do przebiegu dyskusji problematyki mniejszości etnicznych zamieszkałych w PRL. Formuła spotkania przy okrągłym stole, zgodnie z którą nie przewiduje się zakazanych tematów, pozwala nam mieć nadzieję, że wprowadzenie tematyki politycznej i kulturowej podmiotowości mniejszości narodowych nie napotka sprzeciwu lub przeciwdziałania ze strony czynników oficjalnych. Gotowość władz do otwartego dyskutowania wszystkich problemów kraju bez ograniczeń otwiera nową możliwość podjęcia przez niezależne środowiska społeczne jednego z najbardziej zaniedbanych, drażliwych i wstydlivych problemów powojennej Polski. Ragniemy zwrócić uwagę Państwa na stale pogarszające się polityczne i kulturalne położenie mniejszości narodowych w PRL. Grupy ludności niepolskiej, etnicznie pozbawione są w PRL wszelkiej podmiotowości, a kolejne próby politycznych reform systemu Polski, a także większa lub mniejsza ewolucja tego systemu w najdrobniejszym stopniu nie brały dotychczas pod uwagę potrzeb, interesów i postulatów mniejszości narodowych. Od blisko pół wieku żyją one poza marginesem polskiego życia publicznego, usunięte z niego mocą polityki narodowościowej państwa, skazane na przymusowe milczenie i absencję polityczną. Aczkolwiek ostrość problemu narodowościowego w Polsce dzisiaj jest nieporównanie mniejsza niż w okresie II Rzeczypospolitej, to jednak jest to żywotny problem kilkuset tysięcy obywateli Polski innej narodowości także obecnie. Ich aspiracje podmiotowe zeszły z pola widzenia tak czynników oficjalnych, jak i niestety czynników społecznych, które szczególnie w ostatnich latach dążą do pełnej emancypacji społeczeństwa polskiego i demokratyzacji polskiego systemu politycznego. W znanych nam, tak rządowych, jak i społecznych projektach reform politycznych kraju nie znajdujemy obecnie niczego, z czym mniejszości narodowe Polski mogłyby z ufnością i zasadnie wiązać jakiejkolwiek nadzieje na lepszą przyszłość polityczną i kulturową w Polsce. Zasadnicza poprawa położenia mniejszości narodowych wymaga reform o charakterze strukturalnym. Ich dotychczasowy los wyznaczony był przez archaiczną z gruntu doktrynę, zgodnie z którą Polska jest krajem jednonarodowym, a problem mniejszości został definitywnie rozwiązany. Opierając się na dotychczasowej znajomości położenia mniejszości narodowych w PRL i ich potrzeb z rzeczy wymagające zmian w pierwszym rzędzie uważamy:

1. Zmianę stalinowskiego w swoim charakterze modelu mniejszościowych stowarzyszeń społeczno-kulturalnych.
2. Zmianę sposobu ukazywania mniejszości narodowych, ich kultury i historii w polskich środkach masowego przekazu i instytucjach wychowawczych, lansujących ich negatywny stereotyp lub w ogóle negujących ich istnienie.
3. Zasadniczą reformę szkolnictwa mniejszościowego w PRL, którego dotychczasowy model nie sprawdził się i od wielu lat trwa w stanie kryzysu.
4. Udośćpienie instytucjonalnych możliwości artykułowania i obrony przez mniejszości narodowe ich specyficznych interesów.
5. Powołanie do życia odpowiednich instytucji w systemie władzy politycznej, których celem byłoby czuwanie nad stanem realizacji praw wynikających z podpisanych przez PRL międzynarodowych dokumentów w sprawie mniejszości narodowych

Wymienione kierunki proponowanych zmian stanowią fundamentalny zarys reform politycznych w dziedzinie mniejszościowej w Polsce. Jesteśmy zdania, że niezależne środowiska wiażący na siebie odpowiedzialność za los Polski nie mogą uchylić się od obowiązku artykułowania i obrony interesów mniejszości narodowych Polski. Uważamy, że z uwagi na ich miejsce w procesie demokratyzacji polskiego systemu politycznego są one szczególnie predystynowane do odegrania znaczącej roli wobec mniejszości narodowych. W społeczeństwie polskim, nie wyłączając niezależnych środowisk, panuje drastyczna nieznajomość rzeczywistego politycznego, kulturalnego, ekonomicznego i religijnego położenia mniejszości narodowych. Co gorsza, w wielu środowiskach panują liczne szkodliwe mity i uprzedzenia wobec tych mniejszości, które w najbliższym czasie mogą stać się

silniejszym niż oficjalna polityka rządu hamulcem udziału tych mniejszości w życiu publicznym kraju. W wielu częściach Polski ludność etnicznie niepolaska ozuje, się zmuszona do stałego ukrywania swojej narodowości przed polską opinią publiczną, co jest przejawem szczególnie silnych napięć w stosunkach narodowościowych. W miarę postępów demokratyzacji kraju ciężar odpowiedzialności politycznej za ten stan rzeczy przesunąć się będzie z aparatu władzy politycznej na społeczeństwa, korzystające z coraz większego zakresu autonomii i wolności politycznej. Pogląd ten został znacznie wcześniej sformułowany i w znacznie ostrzejszej formie przez samych Polaków na łamach lubelskich "Spotkań" oraz innych wydawnictw niezależnych, jak również publikacji kręgów katolickich. Wyrażamy szczere przekonanie, że ten dokument będzie stanowił inspirację w dalszej społecznej działalności Państwa na rzecz poprawy położenia grup narodowościowych w Polsce, zaczynając od spotkania okrągłego stołu, skłaniając zarazem do systematycznego studiowania tych zagadnień oraz ich reprezentowania w rozmowach z czynnikami oficjalnymi.

Łączymy wyrazy szacunku

prof. dr hab. Michał Lesiów
dr Włodzimierz Mokry
dr Jerzy Turonek
doc. dr hab. Stefan Kozak
dr. Bronisław Makowski

Powyższy list został wysłany we wrześniu 88.

18.X. WARSZAWA. Informacja Biura Prasowego Episkopatu Polski w sprawie bezpieczeństwa pracowniczego:

17 października br. zostało skierowane pismo z Sekretariatu Episkopatu do gen. Czesława Kiszcza, w którym dano wyraz zaniepokojeniu z powodu niezadowolnienia dotąd spraw związanych z bezpieczeństwem pracowniczym i osobistym, w stosunku do uczestników strajków jakie miały miejsce w Polsce na przełomie sierpnia i września br.

W czasie spotkania gen. Czesława Kiszcza z Lechem Wałęsą w dniu 31 sierpnia i 15 września br. z udziałem przedstawicieli Kościoła problem ten był podnoszony i uzyskano zapewnienie że strony rozmówców reprezentujących stronę państwową, że zarówno bezpieczeństwo osobiste, jak i pracownicze będzie respektowane.

Motywy skierowania listu do gen. Kiszcza są przybywające do Sekretariatu Episkopatu delegacje i nadesyłane pisma, świadczące o niezadowolaniu tego problemu, zwłaszcza na Śląsku i w stalowej Wolii.

19.X. SZCZECIN W Porcie szczecińskim odbyło się otwarte zebranie PZPR, na które zaproszono członków Komitetu Strajkowego, jak to określono: reprezentantów niestowarzyszonej części załogi. Uczestniczyli: Edward Radziejewicz, Józef Kowalczyk, Piotr Janiak. Był także dyrektor Portu. Tematem były sprawy ekonomiczne i socjalne. Dyskusja była rzeczowa, przedstawiciele "S" dobrze się do niej przygotowali. O spotkaniu pisała szczecińska prasa oficjalna ("Kurier Szczeciński"), w artykule o konyliacyjnym tytule "Jak Cichecki z Radziejewiczem", wymieniając członków KS z nazwisk i funkcji i pisać o nich bardzo pochlebnie. Miało to być - wg aparatu propagandy - wzorcowe spotkanie Polaka z Polakiem. Konkluzja, jaka przyjęli obecni na zebraniu członkowie PZPR brzmiała: jeden związek w jednym zakładzie.

21.X. WROCŁAW. Pomarańczowa Alternatywa zorganizowała happening pt. Mieszkań na Świdnickiej. O godz. 16,00 rozpoczęto akcją rozdając gromadzonej gawiedzi tudzież funkcjonariuszom pomarańcze. Słynny zegar historii na ul. Świdnickiej po pomalowaniu na pomarańczowo posłużył za tło dla różnokolorowych graffiti. Po około 1 godz. zabaw na Świdnickiej uformował się pochód, na czele którego wysoko w górę niesiono prawdziwy okrągły stół, skandując "biada nam biada, okrągły stół upada". Nad tłumem górowało rzucone raz po raz wiadro, w myśl hasła: "naszą szansą okrągłe wiadro". Wśród napisów znalazły się i takie: "Komuniści oddajcie mieszkania", "Major - sługus pomarańczowych". Happening trwał ok. 2 godzin. Zatrzymano Roberta Jezierskiego za pomalowanie zegara /48 tys. zł.+ kolegium z wolnej stopy/ i Marcina Mollera z Warszawy /napis 997 na budce telefonicznej wyceniono na 21 tys. zł./.

23.X. SZCZECIN. W kościele św. Andrzeja Boboli otwarto wystawę zatytułowaną "Spotkanie z ks. Jerzym Popiełuszką."

23.X. OŁAWA. Akcja ulotkowa zorganizowana przez RKW Dolny Śląsk oraz WiP. Ulotki dotyczyły zatrąwania przez hutę oławską miasta i rzeki, z której wodę pobiera Wrocław.

23-26.X. PIŁA. Podczas I Pilskich Dni Ekologicznych wystąpił przeciwko budowie elektrowni atomowej w Klempiczu. Dni ekologiczne poprzedzono akcją ulotkową - rozrzucono ok. 4 tys. ulotek sygnowanych przez "Solidarność" i WiP. W programie imprezy znajdują się wykłady o tematyce ekologicznej oraz zbieranie podpisów pod petycją protestacyjną.

23.X. RACIBÓRZ. Msza św. z okazji inauguracji działalności Duszpasterstwa Ludzi Pracy. Przemawiał m.in. Alojzy Pietrzyk. Obecnych było kilkadziesiąt osób.

24.X. KRAKÓW. Trwa bojkot studium wojskowego w uczelniach Krakowa: na UJ od 14.X., na AGH od 17.X., na Politechnice od 19.X., na ASP od 20.X., na Akademii Muzycznej; 24.X. dołączyły się Wyższa Szkoła Pedagogiczna i Akademia Rolnicza. Ukonstytuowała się Międzyuczelniana Komisja Mediacyjna, w składzie 10-osobowym (powstała 23.X.). Znajdują się w niej przedstawiciele studentów 6 krakowskich uczelni. Skład jest otwarty, Komisja zaprasza przedstawicieli innych szkół wyższych do przyłączenia się. Celem działania Komisji jest sformułowanie postulatów środowiska w kwestii studium wojskowego oraz reprezentowanie studentów Krakowa w rozmowach z kompetentnymi przedstawicielami władz. Komisja stwierdza, że "jest jedynym ciałem reprezentującym środowisko studenckie (Krakowa), z wyłączeniem szkół artystycznych, w kwestii reformy studium wojskowego. Komisja wydaje biuletyn bojkotowy.

Prokuratura w Krakowie wszczęła śledztwo w sprawie rzekomego "zdemolowania studium wojskowego w dniu 11.X.". Postępowaniem objęto Jana Rojka, Marka Kurzylicę, Beatę Łętochę, Marcina Mamonia, Ryszarda Miynarczyka, Radosława Hugeta, Pawła Chojnackiego.

21.X. na spotkaniu rektorów w Lublinie minister Edukacji Narodowej stwierdził, że ze względu na trwanie bojkotu nie będą prowadzone żadne rozmowy ze studentami Krakowa. Rektorem nakazał stosować sankcje dyscyplinarne (3 nieobecności na zajęciach szkolenia wojskowego = wyrzucenie ze studiów).

24.X. KRAKÓW. Oświadczenie Komitetu Organizacyjnego NSZZ "Solidarność" Kombinatów Metalurgicznego HIL:

"Komitet Organizacyjny "Solidarności" KM HIL udziela pełnego poparcia akcji bojkotu studium wojskowego przez studentów. W szczególności KO uznaje za słuszny uchwalony przez studentów Krakowa podczas wiecu 20.X. postulat odłączenia szkolenia wojskowego od toku studiów, tak aby zajęcia wojskowe nie były warunkiem uzyskania dyplomu. Szermowanie w naszym kraju hasłem "walki o pokój" idzie w parze z militaryzacją społeczeństwa, z roz-

budową armii ponad wszelkie potrzeby. Uważamy, że po zmianie roty przysięgi i wprowadzeniu służby zastępczej rząd winien uczynić jak najprędzej dalsze kroki reformujące cały system szkolenia wojskowego."

Komitet Organizacyjny KM HIL

24.X. GDAŃSK. Do dnia 24.X. w porcie gdańskim zebrano 1200 podpisów pod oświadczeniem kwestionującym reprezentatywność rady pracowniczej.

25.X. ŁÓDŹ. Oświadczenie Komisji Uczelnianej NZS UŁ:

"W związku z narastającą falą protestów związanych z obecną formą szkolenia wojskowego na uczelniach wyższych Komisja Uczelniana NZS Uniwersytetu Łódzkiego, solidaryzując się z pozostałymi ośrodkami akademickimi, oświadcza, co następuje:

W przypadku nie podjęcia w ciągu 10 dni kompetentnych i rzeczowych rozmów między przedstawicielami MON a studentami lub w przypadku po- ciągnięcia studentów do odpowiedzialności z powodu bojkotu studium wojskowego Komisja Uczelniana NZS UŁ wezwie wszystkich studentów w Ło- dzi do bojkotu szkolenia wojskowego, nie wykluczając ostrzejszych form protestu.

KU NZS UŁ

Tego samego dnia KU NZS UŁ wydała apel wzywający inne struktury NZS w uczelniach łódzkich do ujawnienia się i przystąpienia do Łódzkiej Międzyuczelnianej Komisji Koordynacyjnej NZS.

25.X. ŁÓDŹ. W Zakładach Przemysłu Wełnianego "Horbelań" odbył się ok. 1,5-godzinny strajk na wydziale wykańczalni. Żądano podwyższenia zarobków o ok. 20 tys. zł. Dyrekcja zaproponowała 10 tys. Postawiono ultimatum: jeżeli do 2.XI. postulat płacowy nie zostanie spełniony, pracownicy ponownie rozpoczną protest. Akcji nie organizować, ani w niej nie uczestniczyć istniejący w zakładzie komitet "Solidarności".

25.X. WARSZAWA. Komunikat:

"W związku z ponowną przez ministra Urbana propozycją spotkania z generałem Czesławem Kiszczakiem, Lech Wałęsa przypomniał, że w czasie trzech wspólnych spotkań w dniach 31.8, 15 i 16.9 omówił z generałem Kiszczakiem wszelkie sprawy wymagające uzgodnień na tym szczeblu i ponownie wyraził opinię, że sprawy techniczno-proceduralne mogą być załatwione sprawnie i szybko przez prof. Stelmachowskiego i pana Józefa Czyrka, bądź inną uprawnioną osobę. Strona "Solidarności" jest od dnia 17.10 gotowa do podjęcia rozmów w każdej chwili i bez warunków wstępnych. Takie warunki wstępne usiłuje niestety na- rzucić strona rządowa, sprzeciwiając się obecności w zespole NSZZ "S" Jacka Kurońa i Adama Michnika.

Jak oświadczył ponadto Lech Wałęsa, "Solidarność" nie może pozwo- lić sobie na ingerowanie, i to jeszcze przed rozmowami, w wewnętrzne sprawy Związku i jakiegolwiek rozmowy na temat składu listy, jak też innych spraw wewnętrznych Związku nie mogą mieć miejsca. Nie chodzi tu akurat o te dwie osoby, ale o pewną zasadę, która musi być niena- ruszalna.

Witając z zadowoleniem możliwość rozpoczęcia rozmów 28 b.m. Lech Wałęsa wyraził nadzieję, że sprawy proceduralne i techniczne zоста- ną w oparciu o poprzednio poczynione ustalenia szybko załatwione."

Janusz Onyszkiewicz,
rzecznik prasowy NSZZ "Solidarność"

25.X. WARSZAWA. Treść zaproszenia jakie otrzymali wszyscy członkowie Komitetu Organizacyjnego NZS AWF Warszawa:

"Zapraszamy do uczestnictwa w pracach zespołu d/s uczelni. Spotkanie odbędzie się 28.X.88 w Klubie Pracownika. Planujemy dyskusję nad projektem nowej koncepcji studiów. Dostrzegając wzmożoną społeczną aktywność Kolegi na terenie uczelni liczymy na równie aktywny i twórczy udział w pracach zespołu."

Zaproszenie podpisał I sekretarz KU PZPR - Szawomir Wilk.

25.X. WROCŁAW. Na Uniwersytecie Wrocławskim odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Senatu, na które zostali zaproszeni przedstawiciele bojkotujących - Tomasz Kortek, Grzegorz Braun. Senat zobowiązał władze rektorskie do podjęcia starań o rozwiązanie problemu Studium Wojskowego. Władze uczelni zadeklarowały, że są gotowe zorganizować na Uniwersytecie Wrocławskim ogólnopolskie spotkanie bojkotujących z MEN i MON. Tego samego dnia na uczelni o godz. 15,00 odbyło się spotkanie bojkotujących, na którym ustalono warunki zawieszenia bojkotu:

1. Określenie przez MEN terminu rozmów z reprezentacją ogólnopolską.
 2. Określenie kompetencji strony ministerialnej.
- W spotkaniu wzięło udział 600 osób.

26.X. LUBLIN. W miasteczku akademickim odbył się studencki wiec solidarnościowy ze społeczeństwem Siedmiogrodu. Uczestniczyło ok. 250 osób. Przemawiali: Andrzej Bereda, Wojciech Wardawy, Andrzej Mazurkiewicz. Uchwalono dwa dokumenty:

Do Rządu Rumunii, na ręce Ambasadora Rumunii w Polsce:

"Jesteśmy wstrząśnięci i do głębi oburzeni informacjami, które docierają do nas z Rumunii. Do niespokojących wieści o powszechnym zubożeniu kraju i o szalejącym bezprawiu doszła wiadomość o tzw. "programie buldożerów", mającym na celu zrównanie z ziemią 8 tys. wiosek w Siedmiogrodzie. Milczenie w obliczu tej zapowiedzi byłoby współudziałem w mającej się dokonać zbrodni. Dlatego zgromadziliśmy się po to, aby potępić działania władz Rumunii, godzące w elementarne prawa człowieka oraz stanowiące cios wymierzony w część europejskiej kultury. Wzywamy zatem do natychmiastowego zaniechania zaplanowanej operacji oraz zaprzestania represji w stosunku do węgierskiej i niemieckiej mniejszości narodowej, zamieszkującej Siedmiogrod. W przeciwnym razie Rumunia stanie się pariasem narodów, samotną wyspą, gdzie czas się zatrzymał, a o losie milionów decyduje kaprys i megalomańska osobowość groteskowego dyktatora."

Uczestnicy wiecu odbytego 26.X.88 w Lublinie

Do mieszkańców Siedmiogrodu, na ręce Ambasadora Węgier w Polsce:

"Słowa te dyktuje nam zwyczajna ludzka solidarność, która nakazuje być z tymi wszystkimi, którzy cierpią prześladowania i których prawa są cynicznie deptane. Znamy Wasz dramat i wiemy, kto jest jego sprawcą. Niestety nie dysponujemy materialnymi środkami, które mogłyby powstrzymać przygotowane buldożery oraz zneutralizować tych, którzy gotują Wam taki los. Nasz głos protestu jednak choć na pozór słaby i bez znaczenia, dołącza się do całego chóru głosów, napływających z całego świata. Żadnemu bowiem człowiekowi dobrej woli nie może być obojętny los milionów ludzi, których w samym sercu cywilizowanej Europy ograbia się ze wszystkiego tylko po to, aby zadowolić perwersyjne gusty małego dyktatora. Mamy nadzieję, że zdecydowana postawa światowej opinii publicznej powstrzyma władze Rumunii od realizacji tego haniebnego i barbarzyńskiego planu. Życzymy Wam zwycięstwa w tej konfrontacji, w której za Wami przemawia wszystko, za Waszymi ciemiężycielami zaś jedynie brutalna przemoc."

Uczestnicy wiecu odbytego 26.X.88 w Lublinie

26.X. GDAŃSK. Do bojkotu studium wojkowego przyłączyli się studenci historii i pedagogiki Uniwersytetu Gdańskiego.

26.X. KRAKÓW. W dniu 25.X. Międzyuczelniana Komisja Bojkotowa podjęła następujące decyzje:

1. Bojkot zajęć w studium uczelni krakowskich zostaje zawieszony z dniem 29.X.88.
 2. W przypadku niepodjęcia rozmów przez MEN i MON bojkot zostanie wznowiony z dniem 7.XI.88.
 3. MKB rezygnuje z organizowania wieców w dniu 27.X.88.
 4. Reprezentantami MKB w ewentualnych rozmowach na szczeblu ogólnopolskim są: Jacek Topczyński, Jarosław Kotas, Maciej Klepacz.
- Na miejsce rozmów Komisja proponuje Kraków.

27.X. WARSZAWA.

Na Uniwersytecie Warszawskim, w sali

Aud.Max., o godz. 17 odbyło się kolejne spotkanie zorganizowane przez Klub im. Jana Strzeleckiego. Poświęcono je działalności Niezależnej Oficyny Wydawniczej. Przybyło oki: 500-600 osób, które oprócz spotkania się z wydawcami i pisarzami miały okazję zakupić na kiermaszu książki oficyny /kilkanaście aktualnie będących w kolportażu tytułów/ a także obejrzeć niewielką wystawę pozycji wydanych w okresie stanu wojennego. Spotkanie rozpoczęła - witając zgromadzonych - Michał Boni, przekazując później prowadzenie Andrzejowi Urbańskiemu. Powitano m.in.: obecnego na sali prof. Zygmunta Baumana, pozbawionego możliwości wykładania na Uniwersytecie w roku 1968. Ze strony kierownictwa NOW-ej wystąpili Grzegorz Boguła i Adam Michnik. Mówili oni o historii oficyny, a także próbowali określić sytuację i przyszłość firmy, podobnie jak i całego niezależnego ruchu wydawniczego, znajdującego się, według słów Michnika "gdzieś w połowie drogi pomiędzy okragłym stołem w Jabłoni i kwadratową celą na Mokotowie". Zaproszono także pisarzy - Jacka Bocheńskiego i Jarosława Marka Rymkiewicza - którzy próbowali sformułować odpowiedź na pytanie: "Dlaczego jestem autorem drukującym w NOW-ej". Jacek Bocheński wyparł się przypisywanej mu ongiś przez "Trybunę Ludu" roli "ideologa NOW-ej", którym - jak stwierdził - nie był nigdy, choćby dlatego, że ludzie tworzący oficynę takich mentorów nie potrzebowali. Mówił także o kulturotwórczej roli oficyny i całego niezależnego ruchu wydawniczego. Jarosław Marek Rymkiewicz podjął problem relacji między pisarzem a niezależnym wydawcą, który jest dla człowieka piszącego partnerem zupełnie odmiennym od oficjalnego wydawnictwa. W dyskusji, jaka nastąpiła po wypowiedziach gości wzięli udział m.in.: prof. Zofia Kuratowska, prof. Kłopotowski, Marcin Przybyłowicz, Zbyszek Bujak i inni. Można powiedzieć, że w czasie spotkania "ujawniono ujawnionych". Wyjątkiem może być tu jedynie podziękowanie Grzegorza Boguty, jakie złożył niezręcznemu profesorowi Adamowi Kerstenowi za prowadzenie w pierwszym okresie stanu wojennego firmy NOWA 2. Ponadto prof. Zofia Kuratowska ujawniła się jako członek Społecznej Komisji Wydawnictw Niezależnych. Tę fazę ujawniania się firmy określił trafnie Adam Michnik, jako "pół kroku we właściwym kierunku". Według niego jest to gest dobrej woli w stosunku do władz. Cały krok - t.j. pełne ujawnienie struktur - nie został uczyniony i zapewne - wobec bieżącej sytuacji politycznej - trzeba będzie nań jeszcze długo poczekać. Jeden z dyskutantów życzył NOW-ej wielkiego wieńca z winietą firmy, SIS przyłącza się do życzeń - niechaj to będzie chociaż sześciopiętrowa kamienica.

27.X. KRAKÓW. Bojkot studium wojskowego: 26.X. dołączyła Akademia Ekonomiczna, tak więc zajęcia wojskowe bojkotowane są na 8 uczelniach. 27.X. pod Collegium Novum UJ odbył się wiec zorganizowany przez WiP. Zarysował się konflikt między WiP-em a NZSem: NZS podjął decyzję o odwołaniu wieców 27.X. i o zawieszeniu bojkotu. od 28.X. na okres jednego tygodnia. Pomimo to WiP przeprowadził 27.X. wspomniany wiec, w czasie którego większość obecnych (według doniesień WiP-u) opowiedziała się kontynuowaniem bojkotu. W czasie wiecu przemawiał m.in. proroaktor ds. studenckich UJ, stwierdzając, że władze uczelni mają skrupowane ręce i prosząc o rozejście się. Na wiecu przyjęto projekt WiP-u, by kontynuować akcję aż do dnia rozpoczęcia rozmów, zaś w chwili ich rozpoczęcia zobligować władze uczelni do zawieszenia działalności studium wojskowego do chwili podpisania porozumienia.

27.X. wywieszono na UJ listę 90 osób skreślonych z listy studentów na wydziale prawa (przekroczona liczba 3 nieobecności nieusprawiedliwionych na zajęciach studium wojskowego). Są także informacje o skreśleniach na wydziale filologicznym.

Zwolniono zatrzymanych studentów Chojnackiego i Markiewiczza. Po zatrzymaniu doprowadzono ich do prokuratora, który poinformował ich o tym, że toczy się przeciw nim śledztwo o "brutalne popchnięcie" pracownika studium wojskowego, a przeciw Chojnackiemu dodatkowo o pobicie płk Migdała, szefa studiów wojskowych we wszystkich uczelniach Krakowa. Mają odpowiadać z wolnej stopy.

Niezależnie od tego śledztwa Paweł Chojnacki wniosł sprawę przeciw temu samemu płk Migdałowi o pobicie ze zniesławieniem.

28.X. WARSZAWA. Pod budynkiem Politechniki Warszawskiej odbył się happening pod hasłem "Mieszkania dla studentów". Uczestniczyło kilkadziesiąt osób. Interweniowało ZOMO, używając pałek szturmowych. Zatrzymano 4 osoby, które jednak po krótkim czasie wypuszczono.

28.X. KATOWICE. O godz. 14 na rynku rozpoczęła się manifestacja w obronę górników usuniętych z pracy. Przemawiał Alojzy Pietrzyk i kilku wyrzucenych, którzy przedstawili swoje przypadki zwolnienia. Milicja zatrzymała 4 osoby: Janusza Małka z KWK "Marcel", Józefa Nienca z KWK "1 Maja", Stanisława Szczepańskiego z KWK "Moszczenica" oraz Wojciecha Jabłońskiego z DOKP Jastrzębie. Pobito pałką po głowie Jana Plutę z KWK "Lenin". Zwolniono ich jeszcze w trakcie trwania demonstracji na stanowcze żądanie tłumy, który zapowiedział, że w przeciwnym wypadku nie rozjedzie się. Następnie ruszył pochód i udał się pod budynek Wspólnoty Węgla Kamiennego. Wejście do budynku było zablokowane przez kordon milicji. 4 osoby zamierzały złożyć w WKW petycję w sprawie zwolnionych. Jeden z dowódców milicji udał się do budynku i zapytał, czy osoby te zostaną przyjęte. Po otrzymaniu odpowiedzi odmownej nie dopuścił ich do budynku. Manifestacja rozwiązała się o 15.30. Uczestniczyło w niej od 500 do 1000 osób. Zapowiedziano kontynuowanie akcji protestacyjnych.

W chwilę przed zamknięciem tego nru SIS otrzymaliśmy niepotwierdzone informacje o zatrzymaniu, już po demonstracji, 2 członków KPN z Katowic.

II. RUCH WEWNĄTRZZWIĄZKOWY

I. RZESZÓW

- Z opóźnieniem dotarły do nas informacje o powstaniu w końcu września 4 Komitetów Organizacyjnych NSZZ "Solidarność" w rejonie Przemysła: w stacji Medyka, w stacji Żurawica, w lokomotywni w Żurawicy, w Zakładach Płyt Pilśniowych w Przemyśle. Wszystkie Komitety liczą od 3 do 5 członków.

Inicjatorzy byli wzywani do prokuratury na rozmowy ostrzegawcze.

- Od połowy października /brak dokładnej daty/ działają Komitety Organizacyjne w "Autosanie" w Sanoku. Komitet poinformował o swym powstaniu dyrektora.

W samym Rzeszowie jawne struktury "Solidarności" istnieją w 7 zakładach pracy:

Rzeszowskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego /od 31.VIII./
"Zelmer" - Rzeszów
"Instal" - Rzeszów
Zakład Energetyczny
WSK - Rzeszów
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej
MPK

/powstały w końcu września i w październiku/.

Obecnie trwa weryfikacja list członkowskich i przygotowuje się wybory.

- 13.X. powstał Komitet Organizacyjny NSZZ "Solidarność" w Fabryce Maszyn w Leżajsku. Liczy 8 osób. Komitet poinformował dyrektora o podjęciu działalności i wydał oświadczenie: "Nasza wola jawnego działania to przekonanie, że musi się zmienić sposób funkcjonowania władzy w Polsce. W obecnej sytuacji nie wyrażamy żądań płacowych, nie chcemy w żadnym wypadku strajkować. Chcemy działać. Nasze jawne działanie to głos w dyskusji przy okrągłym stole."

- Biuro informacyjno-prawne "Solidarności" Regionu Rzeszowskiego działa w domu katechetycznym kościoła farnego w Rzeszowie w środy i piątki w godzinach 17-19.

PKW oddelegowała do akcji wspierania powstających komitetów organizacyjnych 3 osoby: Stanisława Łakomego, pracownik MPK, rencista/, Zbigniewa Sieczkosza /pracownik Narodowego Banku Polskiego, prawnik/ i Iwona Wójcika /zatrudniony w dmszpasterstwie OO Bernardynów/.

- W ramach przygotowań obchodów 11 Listopada powołano w Rzeszowie Komitet Obchodów Rocznic. Komitet zwrócił się do szefa Rejonowego Urzędu Spraw Wewnętrznych i do Prezydenta Miasta o umożliwienie zorganizowania uroczystości. O godz. 18-ej w kościele farnym na odbyć się msza, po której uczestnicy przejdą na miejsce, gdzie przed wojną znajdował się pomnik pułkownika Lisa-Kuli. Organizatorzy zapraszają władze miasta do wzięcia udziału w uroczystościach. Pismo zawierające te informacje złożono 14.X. w Urzędzie Spraw Wewnętrznych i 18.X. w Urzędzie Miejskim. Ponadto aktorzy teatru im. Wandy Siemaszkowej przygotowali na 11 listopada premierę sztuki "Opowieść o życiu i śmierci Leopolda Lisa-Kuli", natomiast w kościele OO Bernardynów zostanie otwarta w tym dniu wystawa malarstwa pt. "A Polska istnieje będzie".

10-21.X. PRZESKO-RIAZA. 10.X. dyrekcja Fabryki Samochodów Małolitrażowych wręczyła dwu przedstawicielom prezydium komisji organizacyjnej "Solidarności" pismo powiadamiające, że działanie komisji jest sprzeczne z prawem i wzywające do "natychmiastowego zaprzestania wszelkich prób prowadzenia działalności niezgodnej z aktualnie obowiązującymi przepisami prawnymi". 17.X. komisja organizacyjna "Solidarności" odpowiedziała dyrekcji:

"Niniejszym informujemy, że zajęte przez dyrekcję FSM stanowisko w sprawie działającego związku NSZZ "Solidarność" jest sprzeczne z obowiązującymi normami prawa polskiego i międzynarodowego. Normowanie, a tym bardziej akceptowanie działalności związku zawodowego nie wchodzi w zakres kompetencji dyrekcji i jako takie jest bezprawne. Podstawę naszego działania, o czym już informowaliśmy, stanowią konstytucja PRL, artykuły Konwencji nr 87 i 98 MOP, Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych oraz umowy społeczne z sierpnia i września 80 r. Przypominamy, że art. 2 Konwencji 87 MOP stanowi m.in. że "pracownicy i pracodawcy, bez jakiegokolwiek rozróżnienia, mają prawo bez uzyskania uprzedniego zezwolenia tworzyć organizację według swego uznania, jak też przystępować do tych organizacji z jednym zastrzeżeniem stosowania się do ich statutów."

Pismo to podpisali członkowie prezydium komisji organizacyjnej: Ryszard Pękala, Jan Frączek, Aleksander Marek, Andrzej Kralczyński, Edward Polak. 20.X. SB zaczęła wzywać członków komisji na rozmowy. Rozmowy te odbywały się na terenie zakładu i, jak można wnosić z ich przebiegu, miały na celu ustalenie zamiarów komisji i sondaż nastrojów. 21.X. wezwano do dyrektora kadr, p. Lipskiego pracujących w FSM członków prezydium komisji organizacyjnej: Ryszarda Pękale, Aleksandra Marka i Edwarda Polaka. W obecności kierownika kadr Zakładu nr 1. Andrzeja Piętki i radcy prawnego p. Łacioka przeprowadzono z nimi "rozmowy wyjaśniająco-ostrzegawcze". Po rozmowach sporządzano notatki służbowe. Oto przykład jednej z nich:

"Nawiązując do treści pisma, jakie podpisał Obywatel w dniu 17.X.88 do dyrekcji FSM, wyjaśnia się, że na dzień dzisiejszy działania wymienione w pismach z dn. 24.IX. i 17.X. są niezgodne z obowiązującym w PRL porządkiem prawnym, o czym poinformował wyżej wymienionego pracownika dyrektor ds. pracowników Zakładu nr 1. mgr Karol Lipski i mec. Łaciok, radca prawny Zakładu nr 1." W trakcie rozmowy wyjaśniono także, że wszelkie działania niezgodne z obowiązującym porządkiem prawnym i wykraczające poza obowiązki wynikające ze stosunku pracy nie będą tolerowane i będą skutkować zastosowaniem sankcji z kodeksu pracy.

13.X. BIŁGORAJ

Uchwała Zarządu Oddziału NSZZ "Solidarność" w Biłgoraju Regionu Środkowo-Wschodniego w Lublinie z dn. 13.X.1988 r.:

"1. Nigdy nie uznaliśmy za formalną delegację NSZZ "Solidarność". Udzielone nam mandaty zaufania przez Zebranie Delegatów NSZZ "S" Ziemi Biłgorajskiej mogą być cofnięte jedynie przez tych, którzy je nam powierzyli. Dlatego też z dniem dzisiejszym postanawiamy wznowić jawną działalność Zarządu Oddziału NSZZ "Solidarność" w Biłgoraju Regionu Środkowo-Wschodniego w Lublinie w następującym składzie:

a/ Przewodniczący Zarządu	- Marian Jagusiewicz
b/ Z-ca Przewodniczącego Zarządu	- Marian Sojtyś
c/ " " "	- Marian Mach
d/ Sekretarz	- Stanisław Schodziński
e/ Członek Zarządu	- Andrzej Bartosiński
f/ " " "	- Edward Gliwa
g/ " " "	- Janina Pawłowicz
h/ " " "	- Lech Stępień

2. Pragniemy przekazać Przewodniczącemu Naszego Związku Zawodowego Lechowi Wałęsie nasze poparcie w sprawie kontynuowania rozmów przy "okrągłym stole" zgodnie z wytyczoną przez Niego linią. Rozmowy te powinny doprowadzić m.in. do:

- a/ niezwłocznego zalegalizowania NSZZ "Solidarność",
- b/ natychmiastowego wypuszczenia na wolność i amnestionowania wszystkich więźniów politycznych więzionych pod fałszywymi zarzutami o przestępstwa niospolite,
- c/ niezwłocznego umożliwienia powrotu na poprzednie stanowiska osobom wydalonym z pracy za działalność związkową i społeczną.

3. Domagamy się, aby rozmowy "okrągłego stołu" były jawne.

4. Apelujemy do wszystkich organizacji zakładowych NSZZ "Solidarność" z naszego terenu o niezwłoczne wznowienie działalności."

Za zgodność:

Przewodniczący Zarządu Oddziału NSZZ "Solidarność"
w Biłgoraju Regionu Środkowo-Wschodniego w Lublinie
Marian Jagusiewicz

Do wiadomości:

- 1. Lech Wałęsa - Gdańsk
- 2. NSZZ "Solidarność" Reg. Środ.-wsch. Lublin
- 3. Miejska Rada Narodowa w Biłgoraju
- 4. Naczelnik Miasta Biłgoraj
- 5. a.a.

18.X. CZĘCHOWICE-DZIEDZICE

Wniosek o rejestrację złożył do sądu Komitet Założycielski "Solidarności" w KWK "Silesia". Komitet liczy 14 członków, przewodniczącym jest Kazimierz Grajcarek.

18.X. WARSZAWA

Wniosek o rejestrację złożył do sądu Komitet Organizacyjny ZSZ "Solidarność" warszawskiego Przedsiębiorstwa Konstrukcji Stalowych i Urządzeń Przemysłowych "Mostostal". Komitet liczy 12 osób.

ZAKOPANE W dniach 18.X. - 26.X zbierano podpisy pod nast. pismem:

Sejm PRL w Warszawie

"Świadomi wagi przemian społecznych, gospodarczych i politycznych, jakie muszą nastąpić w naszym kraju, opowiadamy się za pluralizmem związkowym. Oczekujemy uznania związku zawodowego "Solidarność" w takiej jego postaci, jaką przedstawi i wynegocjuje nasz reprezentant, Lech Wałęsa."

Pod listem zebrano 358 podpisów.

19.X. REGION WISŁOKOPOLSKA

Powstała Tymczasowa Rada NSZZ "Solidarność" rolników indywidualnych. Liczy 15 osób, przewodniczącym jest Jerzy szka.

19-24.X. KRAKÓW

- 19.X. Otwarte zebranie członków-założycieli NSZZ "Solidarność" UJ. Uczestniczyło 390 pracowników uniwersytetu oraz 26 zaproszonych gości.

Liczba członków-założycieli "Solidarności" na Uniwersytecie Jagiellońskim powiększyła się do 927 osób. Zebranie prowadził prof. Tadeusz Zieliński, członek Komitetu Helsińskiego, specjalista w zakresie prawa pracy. Zebrani uchwaliли przez akklamację następującą rezolucję:

"Członkowie-założyciele NSZZ "S" pracowników Uniwersytetu Jagiellońskiego, uczestnicy otwartego zebrania w dniu 19.X.88 r. wyrażają przekonanie, że relegalizacja NSZZ "S" stanowi podstawowy warunek wyprowadzenia Polski z kryzysu społeczno-ekonomicznego i deklaruje pełne poparcie dla Lecha Wałęsy w staraniach o przywrócenie Związkowi prawa do legalnego działania." Zebranie odbyło się za zgodą rektora.

- 19.X. Zebranie członków "Solidarności" Akademii Sztuk Pięknych. Powołano Komitet Założycielski Związku.

- 20.X. Zebranie członków "Solidarności" - za zgodą rektora - w Akademii Górniczo-Hutniczej. Uczestniczyli także przedstawiciele innych uczelni Krakowa. Omawiano przyszłe zadania Związku. Zebrani uchwili list do Lecha Wałęsy, ponierający go w staraniach o legalizację "Solidarności".

- Utworzono Komitet Organizacyjny NSZZ "Solidarność" Pracowników Oświaty i Wychowania. 24.X. Komitet złożył wniosek o rejestrację do sądu. Skład Komitetu: Jerina Bulińska /szk.Podst. nr 92/, Antoni Downar /III LO/, Wiesława Jarkowska /szk.Podst. nr 89/, Małgorzata Kotarba /PDDZ nr 6/, Jolanta Kolbiarz /szk.Podst. nr 89/, Cezary Kuleszyński /szk.Podst. nr 92/, Tadeusz Mateusz /III LO/, Anna Pawlikowska /szk.Podst. nr 131/, Danuta Skura /szk.Podst. nr 125/, Kazimiera Stępień /szk.Podst. nr 80/, Elżbieta Urynowicz /szk.Podst. nr 92/, Stanisław Żuławski /szk.Podst. nr 122/. Członków-założycieli Związku jest 34.

Zebranie założycielskie odbyło się 19.X. Deklarację podpisało ponad 150 osób.

Potwierdzenia przynależności do "Solidarności" przyjmuje Komitet: wikariat "Solidarności" Łańcowska w kościele OO Dominikanów we wtorek w godz. 17-19 i w soboty, godz. 10, 13.

20.X. LUBLIN. Wniosek o rejestrację "S" w zakładzie złożyli pracownicy Zakładu Obliczeniowego i Zakładu Innowacyjnego ETOB. Jest to mały zakład, liczący ok. 70 pracowników. Istniejący oficjalny związek liczy 16 członków. Komitet założycielski "S" - 18 członków.

21.X. WARSZAWA. Wniosek o rejestrację "S" złożyli pracownicy Muzeum Narodowego. Komitet Założycielski liczy 21 osób, w skład jego wchodzi m.in. prof. Stanisław Lorentz i prof. Jan Białostocki.

21-23.X. BIAŁYSTOK

- 21.X. Powstał 26-osobowy Komitet Założycielski NSZZ "Solidarność" pracowników Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku.

- 21.X. Wniosek do sądu o rejestrację NSZZ "Solidarność" złożył Komitet Założycielski Spółdzielni Inwalidów "Naprzód".

22.X. Deklaracja programowa RKW Ziemi Białostockiej:

"Regionalna Komisja Wykonawcza NSZZ "S" Regionu Białystok jest jawna, tymczasowa, struktura powstała po rozwiązaniu się Tymczasowej Komisji Regionalnej RKW pełni funkcje służebną wobec podstawowych ogniw Związku w regionie. Główna i najważniejsza jej zadania jest koordynacja wszelkich działań związkowych oraz pomoc w organizowaniu komisji zakładowych. Komisje te są organizacjami suwerennymi i prowadzą działalność wewnętrzną realizując interesy własnych załóg jednakoż zgodną z nadrzędnymi celami "S". RKW Region Białystok uznaje zwierzchność KW NSZZ "S" z jej przewodniczącym Lechem Wałęsą na czele. Organem prasowym RKW Regionu Białystok jest "Biuletyn Informacyjny Regionu Białystok". Komisja będzie pełniła swoje obowiązki do czasu powstania odpowiednich warunków dla przeprowadzenia wolnych wyborów na wszystkich szczeblach Związku."

RKW Ziemi Białostockiej

- 22.X. RKW Ziemi Białostockiej do Wojewody Białostockiego:

"Informujemy, że z dnia 9 października 1988 rozpoczęła swoją działalność Regionalna Komisja Wykonawcza NSZZ "S" Region Białystok. RKW jest reprezentantem członków NSZZ "S" Regionu Białystok. Działalność swoją opiera na wyrażonej w Konstytucji PRL zasadzie wolności zrzeszania się oraz ratyfikowanej przez PRL Konwencji nr 87 i nr 98 Międzynarodowej Organizacji Pracy.

członkowie RKW:

Stanisław Marczuk - przewodniczący
Krzysztof Ancypo
Stanisław Gościński
Konrad Kruszewski
Krzysztof Paliński
Ryszard Rozwadowski
Jerzy Rybnik
Adam Syppkowski
Robert Tyszkiewicz
Andrzej Waluda
Roman Wilk
Ewa Pankiewicz
Henryk Łupiński."

- 22.X. Komunikat RKW Ziemi Białostockiej:

"Na posiedzeniu w dniu 22.X.88 Regionalna Komisja Wykonawcza NSZZ "S" Region Białystok dokooptowała do swego składu Ewę Pankiewicz, pracownika naukowego Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku, członka KZ Filii UW oraz Henryka Łupińskiego, pracownika Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego w Łapach."

RKW NSZZ "S" Reg. Białystok

- 22.X. Oświadczenie RKW:

"W dniu 21.X.1988 5-ciu członków KZ NSZZ "S" Fabryki Przyrządów i Uchwytów w Białymstoku zostało wezwanych do prokuratury, gdzie grożono im represjami za prowadzenie działalności związkowej.

W związku z tym oświadczamy, że postępowanie takie uznać należy za formę

bezprawnej szykany mającej na celu zastraszenie działaczy legalnego Komitetu Założycielskiego i próbę zmuszenia ich do zaprzestania prowadzonych starań o rejestrację zakładowej komórki NSZZ "S".

RKW NSZZ "S" Reg. Białystok

23.X. Na cmentarzu farnym odbył się pogrzeb wiceprzewodniczącego Regionu NSZZ "Solidarność" - Michała Pietkiewicza, żołnierza AK, współzałożyciela "S" w 1980 roku. W mszy uczestniczyli przedstawiciele zakładów pracy, reprezentanci środowisk i ugrupowań politycznych.

21.X. BEŁCHATÓW

Komitet Założycielski NSZZ "Solidarność" KWB Bełchatów oddelegował do MKO Łódź Józefa Polakowskiego. W kopalni trwa akcja zbierania podpisów pod deklaracjami członkowskimi "Solidarności". Do 21.X. zebrano 1472 podpisy, w tym 38 członków dozoru.

21.X. BYSTRZYCA KŁODZKA. Brygada ok. 50 kierowców z Terenowego Oddziału Ruchu Ośrodka Transportu Leśnego ogłosiła strajk okupacyjny, żądając podwyżek płac i spotkania z dyrektorem OTL z siedzibą we Wrocławiu. Dyrektor odmówił i wówczas strajkujący udali się pod budynek komitetu miejskiego PZPR. Na wezwanie komitetu dyrektor przyjechał natychmiast i obiecał podwyżkę pensji 10%.

Wcześniej dwóch pracowników: Bohdan Sołtysik i Sławomir Mularczyk próbowało powiadomić oficjalną drogą, poprzez neozwiązkę, władze o wzburzeniu załogi i o niesprawiedliwościach płacowych. Odpowiedzią było zmniejszenie im premii kwartalnych o połowę.

21.X. GŁOGÓW. Wiec z udziałem ok. 500 osób w hucie miedzi "Głogów". Brali udział pracownicy 4 wydziałów. Rozpoczął się o 9.30. Wiec prowadził członek RKW Dolny Śląsk Andrzej Kosmański. Obecni byli także dyrektor naczelny i dyrektor techniczny. Hutnicy wysunęli postulaty płacowe (20 tys. podwyżki) oraz postulaty dotyczące ochrony środowiska. Dyrekcji dano tydzień na odpowiedź. W przypadku jej braku hutnicy gotowi są podjąć strajk. W trakcie wiecu wyłoniono czterosobowy komitet organizacyjny NSZZ "Solidarność": Andrzej Kosmański (przewodniczący) oraz Ireneusz Łoziński, Edward Romanowski i Ryszard Dinak. tego samego dnia zebrano ok. 1000 deklaracji członkowskich "Solidarności".

22.X. LUBLIN

W Fabryce Maszyn Rolniczych "Agromet" ujawnił się Komitet Organizacyjny "Solidarności", liczący 10 członków. Deklaracje członkowskie podpisało 190 pracowników Fabryki, liczącej ok. 2300 osób załogi. Komitet nie będzie dążył do rejestracji.

22-25.X. PIOTRKÓW TRYBUNALSKI

- 22.X. Huta Szkła "Hortensja" - powołanie 4-osobowej Tymczasowej Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność".

- 25.X. Huta Szkła Okiennego "Kora". Informacja ujawniająca zawiązanie 17-osobowego Komitetu Organizacyjnego NSZZ "Solidarność".

23.X. GDAŃSK. Komunikat:

W dniu 23.X.1988 r. odbyło się w Gdańsku zebranie Krajowej Komisji koordynacyjnej Pracowników Służby Zdrowia NSZZ "Solidarność". Zebrani uważają za konieczne jawne istnienie NSZZ "Solidarność" i udzielają poparcia przewodniczącemu Lechowi Wałęsie w jego wysiłkach na rzecz legalizacji Związku. Uważają za niezwykle pożyteczne działanie przygotowujące pracowników służby zdrowia do jawnego funkcjonowania Związku poprzez tworzenie komitetów organizacyjnych, komitetów założycielskich itp.

Dotychczasowe działania władzy w zakresie poprawy ochrony zdrowia były pozorne. Od stanu wojennego do chwili obecnej poza zmianą pięciu ministrów zdrowia, rozbudową nomenklatury stanowisk i biurokracji nie zrobiono nic. Nie ujawniono publicznie projektu reformy ochrony zdrowia. Kilkakrotne regulacje płac w służbie zdrowia nie zbliżyły naszych zarobków do średniej krajowej w gospodarce. Powoduje to odejście średniego i niższego personelu od zawodu i emigrację lekarzy (np. w gdańskiej Akademii Medycznej zamknięto 4 oddziały z powodu braku 147 pielęgniarek, według oświadczenia rektora AM). Kompromitując niskie nakłady na ochronę zdrowia są marnowane w zbiurokratyzowanej strukturze. Od dawna oczekiwany projekt ustawy o samorządzie lekarskim budzi poważne zastrzeżenia, np. ograniczenie jurysdykcji Komisji Dyscyplinarnej wobec lekarzy MSW, więziennictwa i wojska czy niejasna ordynacja wyborcza. Uwagi w tej sprawie przekazujemy do Sejmu.

W opisanej sytuacji sprawa organizacji związkowej, która reprezentowałaby interesy pracowników służby zdrowia, staje się zadaniem dla nas wszystkich.

W imieniu Krajowej Komisji Koordynacyjnej
Pracowników Służby Zdrowia NSZZ "Solidarność"

Jadwiga Greger
Filip Grzejszczyk
Anna Grzymisławska
Olga Krzyżanowska
Zofia Kuratowska
Beata Osipiak
Alina Pienkowska
Janina Wościszewska-Krawczyk
Władysław Sidorowicz
Jerzy Umiastowski
Krzysztof Wojtyła
Romana Zawitkowska

23.X. TORUŃ

- Spotkanie delegatów organizacji zakładowych "Solidarności" regionu toruńskiego. Wzięły w nim udział 73 osoby z 21 zakładów. Zakłady te to: Flana, Geofizyka, Merinotex, Apator, Toral, węzeł PKP /zakłady Torunia/, Warma, Pomorska Odlewnia i Smaliernia, Poczta i łączność /zakłady Grudziądz/, Fermbet /Golub-Dobrzyń/, Fabryka Akcesoriów Meblowych /Chełmno/ - wyżej wymienione zakłady złożyły wnioski o rejestrację. Dalsze zakłady, posiadające Komitety Organizacyjne "Solidarności": ZOZ im. Kopernika, Toruńskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego, Poldrob, Wojewódzki Szpital Zespolony, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy OBRÉUS /zakłady Torunia/ i służba zdrowia w Chełmie. Uczestniczyli także przedstawiciele trzech zakładów, w których nie powstały jeszcze jawne komitety organizacyjne. Przewodniczący MKK Antoni Stawikowski omówił sytuację Związku w kraju, delegaci przedstawili problemy organizacji zakładowych. Podjęto uchwałę, w której uznano władzę przewodniczącą MKK oraz uchwalono poparcie dla Lecha Wałęsy.

23.X. TORUŃ. Oświadczenie:

Zebrań dnia 23.X. delegaci 21 organizacji zakładowych NSZZ "Solidarność" regionu toruńskiego oświadczają, że związek "Solidarność" w naszym regionie wznowia jawną działalność w zakładach pracy. Uznajemy za władzę Związku i Regionu przewodniczącego Antoniego Stawikowskiego i Regionalną Komisję Koordynacyjną, poszerzoną o przedstawicieli zakładów pracy, a za podstawowe ogniwa związku jawnie działające organizacje zakładowe, komitety założycielskie, organizacyjne, komisje zakładowe itp. Udzielamy pełnego poparcia przewodniczącemu NSZZ "Solidarność" Lechowi Wałęsie i dajemy mu pełnomocnictwo do reprezentowania nas w rozmowach "okrągłego stołu" w sprawie legalizacji Związku i wprowadze-

nia pluralizmu związkowego, politycznego i gospodarczego. Jednocześnie oświadczamy, że żadne porozumienie nie uwzględniające tych podstawowych praw ludzi pracy nie zostanie przez nas przyjęte. Udzielamy więc Lechowi Wałęsie pełnomocnictwa także do tego, by w razie odrzucenia przez władze naszego podstawowego postulatu przestał uczestniczyć w pozorowanych negocjacjach i zobowiązujemy się w takim wypadku do czynnego poparcia walki o "Solidarność".

Przedstawiciele komitetów założycielskich i organizacyjnych:

ZWCh Chemitex-Elana, Merinotexu, Geofizyki,
Wojewódzkiej Przychodni Zdrowia Psychicznego,
Zespołu Opieki Zdrowotnej w Toruniu,
Komitetu Założycielskiego Pracowników Transportu Osobowego,
Fabryki Akcesoriów Meblowych w Chełmnie,
Fermbetu w Golubiu Dobrzyniu, ZOZ w Chełmnie,
Pomorskiej Odlewni i Emalierni w Grudziądzu,
Toruńskiego Węzła FKP, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika,
Pomorskich Zakładów Urzędów Okręgowych "Warma" w Grudziądzu,
Zakładów "Apator" w Toruniu, Okręgowej Elektrociepłowni w Grudziądzu,

Toruńskiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego,
Zakładów "Toral", Rejonowego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej,

Zakładu Telekomunikacyjnego w Grudziądzu,
Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego,
Zakładów Drobiarskich w Toruniu.

Uchwała nr 2 podjęta na tym samym zebraniu:

Przedstawiciele 21 komitetów założycielskich i organizacyjnych NSZZ "Solidarność" w zakładach pracy Torunia i innych miast regionu, zgromadzeni w dniu 23.X. na spotkaniu z Regionalną Komisją Koordynacyjną Związku, apelują do wszystkich, którym drogie są idee "Solidarności", o energiczne podjęcie i włączenie się do działań zmierzających do jak najszybszego powołania jawnych przedstawicielstw naszego związku w zakładach pracy. Działanie takie - powoływanie komitetów założycielskich bądź organizacyjnych "Solidarności" i zbieranie deklaracji przynależności do naszego związku muszą uświadomić władzy, że nadal stanowimy liczącą się siłę w kraju, siłę, której głos w sprawach wewnątrzzakładowych, regionalnych czy ogólnonarodowych lekceważyć i nie dostrzegać dalej już nie można. Przede wszystkim odtwarzanie struktur NSZZ "Solidarność" na terenie zakładów pracy stanowić będzie atut w rękach Lecha Wałęsy i innych naszych reprezentantów, przygotowujących się właśnie do negocjacji o przyszłość Polski przy okrągłym stole. Wymagamy od nich, by w rozmowach tych byli konsekwentni, aby doprowadzić je do satysfakcjonującego większość z nas rezultatu, stwarzającego nadzieję na lepszą przyszłość nam i naszym dzieciom.

Jednocześnie domagamy się systematycznego informowania społeczeństwa wszelkimi dostępnymi środkami o przebiegu negocjacji.

Realną siłą jest dzisiaj przede wszystkim NSZZ "Solidarność" w zakładach pracy. Budowanie autorytetu i siły związku w zakładach to równocześnie z ukonstytuowaniem wystąpienie w roli rzecznika interesów załogi. Doświadczenie ostatnich lat dowodzi, że w większości fabryk i przedsiębiorstw idei tej nie spełniły związki zrzeszone i niezrzeszone w OPZZ. Ogromne zaniedbania sfery BHP czy rażąco niesprawiedliwe niskie płace to problemy, którymi "Solidarność" w zakładach pracy powinna się natychmiast zająć."

23.X. ZAMOJSZCZYŻYNA

Przedstawiciele rolników 11 gmin Zamojszczyzny powołali Tymczasową Wojewódzką Radę Rolników "S" Ziemi Zamojskiej. Ujawniono skład prezidium: Stanisław Łajdański /przewodniczący/, Jan Drozdowski /wiceprzewodniczący/, Józef Boryla /sekretarz/, Henryk Kąkol, Stanisław Czechoński, Zbigniew Ćwik, Kazimierz Zamościński.

24.X. BIELSKO-BIAŁA

Wniosek o rejestrację złożył do sądu Komitet Założycielski "Solidarności" w Przedsiębiorstwie Polonijno-Zagranicznym TWD MARBET. Komitet liczy 10 członków, przewodniczącym jest Józef Łopatka.

24.X. JASTRZĘBIE

Odkryto się spotkanie przygotowawcze do okrągłego stołu w zakresie górnictwa. Zapowiedziano, że ostateczne postulaty zostaną sformułowane do 3.XI.

24.X. LUBLIN. Po dyrektora Fabryki Maszyn Rolniczych "Agronet" wpłynęło pismo informujące, że 22.X zawiązał się Komitet Organizacyjny NSZZ "S". W dniu zawiązania się K.O. 190 osób podpisało deklarację wstąpienia do "S". Zakład liczy 230 pracowników. Przewodniczącym K.O. jest Jacek Wójtowicz.

24-26.X. NOWA HUTA

- 24.X. Oświadczenie Komitetu Organizacyjnego NSZZ "Solidarność" KM HiL

Zebrani w dniu 24.X. przedstawiciele NSZZ "Solidarność" KM HiL wyrażają swoją dezaprobatę z powodu piętrzenia przez organizatorów okrągłego stołu przeszkód proceduralnych. Wzywamy władze do zakończenia jakowych przetargów. Chcielibyśmy wierzyć, że każdy dzień zwłoki szuży stronie rządowej do lepszego przygotowania rozmów. Idei porozumienia nie szuży także prowadzona równolegle w środkach społecznego przekazu kampania antysolidarnościowa. Nie są także dla nikogo miarodajne upowszechniane w prasie, radiu i telewizji głosy tzw. "opinii społecznej", gdyż o tak znaczących dla kształtu ustrojowego kwestiach, jakimi są pluralizm związkowy, polityczny i gospodarczy, powinny rozstrzygać reprezentatywne gremia obywatelskie. Uważamy, że miarą wiarygodności inicjatorów okrągłego stołu będzie zaniechanie wojny propagandowej oraz wycofanie się z postrajkowych represji. W sposobie załatwienia palącej sprawy 115 zwolnionych za strajki sierpniowe górników pragniemy widzieć perspektywę kompromisu, a nie konfrontacji."

Komitet Organizacyjny NSZZ "Solidarność" KM HiL

W walcowni KM HiL dyrekcja postanowiła rozbić brygadę suwnicowych, którzy zdecydowanie występowali w obronie swoich warunków pracy. Brygada podzielona została na poszczególne branże, pracowników podporządkowano innemu mistrzom. Reorganizacja ta nie jest uzasadniona wymogami efektywności pracy, a jedynie ma na celu dezintegrację grupy, liczące 120 osób. Dyrekcja odmówiła przyjęcia delegacji suwnicowych, którzy chcieli zaapelować o odwołanie decyzji. Suwnicowi zapowiedzieli akcję protestacyjną.

W KM HiL sytuacja konfliktowa wystąpiła także na wydziale wielkich pieców. Wszyscy pracownicy, poza członkami komitetu organizacyjnego, otrzymali podwyżki płac. Drugą przyczyną jest sprawa Ryszarda Wawioro, który w lipcu złożył podanie o zwolnienie. Później wszedł w skład komitetu organizacyjnego i próbował podanie to wycofać. Kierownictwo nie wyraziło zgody. W obronie kolegi wystąpiła załoga wydziału, oświadczając, że w sytuacji tak dużego niedoboru (ok. 50%) pracowników o tych kwalifikacjach dyrekcja nie powinna stosować kryteriów politycznych.

W związku z tymi dwoma sprawami komitet organizacyjny "Solidarność" Huty im. Lenina wydał 24.X. oświadczenie:

KO NSZZ "Solidarność" HiL po zapoznaniu się z sytuacjami konfliktowymi, jakie powstały w ostatnim czasie na wielu wydziałach Huty oświadcza, że udziela poparcia działaniom protestacyjnym podejmowanym szczególnie przez komitety organizacyjne zakładu walcowni wstępnej oraz wielkich pieców."

Zakład Transportu HIL zwrócił się do Państwowej Inspekcji Pracy z postulatami związanymi z nieprzestrzeganiem warunków BHP. Są to m.in.: katastroficzny stan taboru, torów, rozjazdów, w tym szczególnie zwrotnic, brak podstawowych warunków socjalnych w pomieszczeniach "zbiorowego przebywania", zaśmiecone tory, nieprzygotowane na zimę urządzenia i maszyny, praca granicząca z niewolnictwem - większość pracowników fizycznych przepracowuje w miesiącu liczbę godzin odpowiadającą pracy półtoramiesięcznej, stosowanie tzw. "pojedynków", tj. pojedynczej obsady lokomotyw, spowodowane brakami kadrowymi, zła eksploatacja lokomotyw spaliniowych (nakaz używania ich do chwili, gdy "staną"), lokomotywy mają obcięte obrzeża kół, z kominów wyrzucają olej, brak kart stanowiska pracy. Uszkodzenie starych, zniszczonych urządzeń obciąża kieszeń pracownika. Odpowiadając na wezwanie komisja Państwowej Inspekcji Pracy przybyła do zakładu T-4 (Zakład Transportu Kolejowego).

26.X. Wniosek o rejestrację złożyli pracownicy ZOZ nr 2 w Nowej Hucie. Skład Komitetu: Danuta Groman, Anna Zorska, Małgorzata Pilawa, Celestyna Kołaczowska, Czesława Zięba, Stanisława Kosz, Magdalena Dervisz-Stylor, Andrzej Laskowski, Ewa Skotniczna, Jadwiga Klucznikowa. Akces do Związku zgłosiło ponad 40 osób.

25.X. GDĄŃSK
Godz. 19,45 - emisja audycji Radia "Solidarność" /skryszalna w I programie TVP/ z przemówieniem Lecha Wałęsy.

25.X. ŁÓDŹ
W zakładach Regionu Ziemia Łódzka trwa akcja zbierania deklaracji członkowskich "Solidarności". Do 25.X. zebrano:
W Zakładzie Budowlano-Remontowym "Polesie" - 34 /na 200 zatrudnionych/
w PMA-ELESTER - 231 /na ok. 2000 zatrudnionych/
w KWB Bełchatów - ok. 1300 /na ok. 7000 zatrudnionych/.
Zbieranie deklaracji trwa nadal.

25.X. SZCZECIN
Władze Wojewódzkim złożony został wniosek o rejestrację zakładowej organizacji NSZZ "Solidarność" pracowników Wyższej Szkoły Morskiej w Szczecinie. W skład Komitetu Organizacyjnego wchodzi: mgr inż. Zbigniew Boguniewicz /Instytut Nauk Podst.Tech./, kpt.żegl.wielkiej dr inż. Mieczysław Babiński /Inst.Nawigacji Morskiej/, Jan Frydrych /Inst.Tech.Eksploatacji Siłowni Okr./, mgr Zofia Gabrielczyk /Biblioteka Gł./, dr Julian Gałczyński /Bibl. Okr./, dr inż. Teresa Kurowska /Inst.Nauk Podst.Tech./, kpt.żegl.wielkiej Andrzej Lam /Ośr.Fatownictwa Morskiego/, mgr inż. Henryk Litwinowicz /Inst.Fybolóstwa Morskiego/, doc.dr inż. Jerzy Mirski /Inst.Nauk Podst.Tech./, dr inż. Jędrzej Porada /Inst.Eksploatacji Statków/, mgr Jacek Sauk /Archiwum Uczelniane/, dr Zdzisław Włodarski /Inst.Matematyki, Fizyki i Chemii/, dr Zbigniew Zalewski /Inst.Matematyki, Fizyki i Chemii/.
Komitet reprezentuje grupę 123 osób, które do dnia złożenia wniosku podpisały uchwałę założycielską.

25.X NISKO Członkowie K.O. NSZZ "S" Zakładów Metalowych "Nimet" w sekretariacie dyrekcji złożyli kopię wniosku o rejestrację Związku złożonego wcześniej do Sądu. Sekretarz Organizacji Partyjnej zabronił sekretarce włączenia tego pisma do dziennika korespondencyjnego, twierdząc, że jest nielegalne.

25.X. WAPOSAWA
Pomunikat nr 1/81 Komitetu Założycielskiego NSZZ "Solidarność" Pracowników Miejskiego Przedsiębiorstwa Taksówkowego:

"Dnia 24.X.1988 r. odbyło się zebranie pracowników Miejskiego Przedsię-

biorstwa Taksówkowego, którzy wyrazili wolę założenia związku zawodowego.
/.../

Wybrano Komitet Założycielski w składzie:

1. Dominik Tyburski, zam. Warszawa, ul. Stalingradzka 30 m 3 /przew. od 1980r
2. Marian Szeliga, zam. Warszawa, ul. Puszczy Solskiej 3 m 65
3. Krystyna Tyburska, zam. Warszawa, ul. Okrag 2 m 9
4. Edward Kacprzak, zam. Warszawa, ul. Lazurowa 2 m 82
5. Brunon Sobański, zam. Warszawa, ul. Dorycka 6 m 137
6. Maciej Ratyński, zam. Warszawa, ul. Wilcza 26a m 4
7. Stefan Przybyszewski, zam. Warszawa, ul. Grzybowska 16/22 m 1204
8. Anatol Właszkowski, zam. Warszawa, ul. Małej Żaki 9 m 11
9. Stanisław Chrupek, zam. Warszawa, ul. Górczewska 23 m 14
10. Tadeusz Sadowski, zam. Legionowo, ul. Sowińskiego 16 m 83
11. Sławomir Zaremba, zam. Warszawa, ul. Sierpińskiego 2 m 11
12. Zbigniew Błaszczyk, zam. Warszawa, ul. Kosińska 37 m 9
13. Robert Wieladek, zam. Warszawa, ul. Batalionu Parasol 3 m 252.

W dniu 25.X. w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie został złożony formalny wniosek o rejestrację Związku.

26.X. WOŁOMIN

Posiedzenie Oddziałowej Komisji wykonawczej NSZZ "Solidarność". Do RKW-ma-
zowsze delegowano Jana Sobierajskiego i Tomasza Pękalskiego - reprezentu-
ją około 600 związkowców z rejonu Wołomina i Kobyki.

27.X. WARSZAWA W DLP przy kościele przy ul. Deotymy odbyło się spotka-
nie przedstawicieli komitetów założycielskich i organizacyjnych "S" z
ponad 20 warszawskich zakładów i instytucji. Obecnych było ok. 80 osób.
Na pytania dotyczące "okrągłego stołu" odpowiadał Bronisław Geremek,
który stwierdził po raz kolejny, że legalizacja "S" i pluralizm zwią-
kowy są głównym i najważniejszym celem obrad dla strony społecznej i
nie jest możliwy na tym polu żaden zasadniczy kompromis.
Jednym z celów spotkania była wymiana doświadczeń pomiędzy komitetami
założycielskimi związku. Marek Tachasiuk z "Ursusa" i Grzegorz Kostrze-
wa, który współpracuje z zakładową organizacją "S" w "Ursusie" przed-
stawili stan organizacyjny związku w zakładzie. Dotąd ok. 1500 osób pła-
ciło tam zredukowane składki związkowe, teraz przechodzi się na jaw-
ny system płacenia składek o pełnej wysokości, co spowoduje zapewne
zmniejszenie liczby płacących. "S" w "Ursusie" działa jawnie, ogłosze-
nia o zebraniach rozklejane są na tablicach związkowych. Działają gru-
py zainteresowań, m.in. grupy nauki języków obcych.
Marcin Przybyłowicz, gospodarz spotkania ponawia zaproszenie w każdą
środę o godzinie 17. Można spotkać się ze Zbigniewem Bujakiem, także
z innymi członkami RKW, porozmawiać o sprawach związkowych, uzyskać
informacje.

27.X. RACIBÓRZ: Wspólne zebranie członków Międzyzakładowej Komisji "So-
lidarności", Regionalnej Komisji Wykonawczej i górników wyrzuconych z
pracy. Uczestniczyło 65 osób. Wydano oświadczenie:

"Od dwóch miesięcy Wspólnota Węgla Kamiennego, zobowiązana podpisanym
podczas strajku w KWK "Manifest Lipcowy" oświadczeniem o przywracaniu
zwolnionych górników do pracy, z niezrozumiałych dla nas przyczyn uchy-
ła się od podjętych decyzji. Pomimo zapewnień gen. Czesława Kiszcza-
ka, złożonych na ręce Episkopatu Polski, Lechowi Wałęsie i przedsta-
wicieli górników Alojzemu Pietrzykowi nadal pozostajemy poza swoimi zakła-
dami. Postępowanie takie może doprowadzić do zerwania rozmów "Solidar-
ności" z rządem. Oświadczamy, że nie pozwolimy, aby nami manipulowano.
Żądamy natychmiastowego przywrócenia do pracy, zakończenia oszczerzej
i napastliwej propagandy przeciwko nam, zaprzestania ataków na NSZZ
"Solidarność", jego członków i doradców. Oczekujemy, że okrągły stół,
poruszone przy nim problemy, w tym dotyczące górników i górnictwa, roz-
wiązywane będą we wspólnym dialogu i przyczynią się do wyjścia kraju z
marazmu gospodarczego i politycznego. Dzisiaj nie mamy innego wyjścia.
Zmuszeni jesteśmy podjąć zdecydowaną akcję protestacyjną, prowadzoną tak
długo, dopóki wszyscy górnicy zwolnieni za strajki majowe i sierpniowe
nie zostaną przywrócenii do pracy."

Częściowy wykaz liczby osób z zakładów pracy, oraz lista Rad Zalg i TKZ-tów, które na ręce Lecha Wałęsy i innych osób zasiadających przy "okrągłym stole" przekazały pisma domagające się legalnego działania "S". W pismach tych sygnetariusze wyrażają poparcie dla Lecha Wałęsy jako swojego reprezentanta w rozmowach przy "okrągłym stole".

- Państwowe Wydawnictwo Naukowe w Warszawie - 98
 Państwowy Instytut Wydawniczy w Warszawie - 37
 Wydawnictwo "Sport i Turystyka" w Warszawie - 21
 Wydawnictwa Naukowo-techniczne w Warszawie - 32
 Wydawnictwa Komunikacji i Łączności w Warszawie - 25
 Instytut Wydawniczy Pax - 21
 Spółdzielnia Wydawnicza "Czytelnik" w Warszawie - 22
 Wydawnictwo "Arkady" Warszawa - 28
 Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe w Warszawie - 17
 Instytut Wydawniczy "Nasza Księgarnia" w Warszawie - 28
 Zakłady Wytwórcze Urządzeń Telefonicznych w Warszawie - 359
 Zakład Aparatury Naukowej PAN "Unipan" - 185
 Instytut Historii PAN - 66
 Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu - 31
 Centralne Biuro Wystaw Artystycznych "Zachęta" - 41
 Instytut Filologii Polskiej Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku - 28
 Centrum Medyczne Kształcenia podyplomowego Warszawa - 77
 Zakłady graficzne "Droga Słowa Polskiego" - 18
 Centrum Naukowo-Techniczne Kolejnictwa w Warszawie - 163
 Biuro Planowanie Rozwoju Warszawy - 111
 Huta Szkła w Wyszowie - 294
 Państwowy Szpital Kliniczny Nr 2 Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Otwocku - 184
 Przedsiębiorstwo Projektowania i Realizacji Inwestycji Przemysłu Chemicznego "PROCHEM" Warszawa - 186
 Zakład Zespołów napędowych w Wyszowie - 532
 Państwowy Szpital Kliniczny nr 1 Centrum Kształcenia Podyplomowego Warszawa - 53
 Państwowy Szpital Kliniczny Nr 1 - 19
 Szpital Bielański w Warszawie - 28
 Agencja OMNIPRESS - 17
 Zakład Prywatny Wytwarzanie Włókniny Skóry - 8
 Pedagogicy z Warszawy - 213
 Służba Zdrowia - 10
 Zakłady Mechaniczne "URSUS" - 1401
 Instytut Orientalistyczny Uniwersytetu Warszawskiego - 12
 Instytut Filozofii i Socjologii PAN - 59
 Zakład Krajów Pozaeuropejskich PAN - 6
 TKZ NSZZ "S" Zakładu Stolarstwa Budowlanego w Wołominie
 TKZ NSZZ "S" Warszawskich Zakładów Radiowych "Rawa"
 TKZ NSZZ "S" Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego "PZL Warszawa II"
 Komitet Koordynacyjny NSZZ "S" Warszawskiej Służby Zdrowia - 32
 Warszawskie Przedsiębiorstwo Konstrukcji Metalowych i Urządzeń Przemysłowych "MOSTOSTAL" - 103
 Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie - 184
 Rolnicy Woj. Świeckiego - 106
 SGGW-AR w Warszawie 128
 NSZZ "S" i NSZZ "S" Rolników Indywidualnych Ziemi Sieradzkiej - 52

Zakłady Wytwórcze Lasp Elektrycznych in. Rluksemburg w Warszawie - 193
Stołeczny Zespół Rehabilitacji w Konstancinie-Jeziorniej - 155
Centralne Biuro Wystaw artystycznych "Zachęta" - 41
Rada Zalogi Instytutu Budownictwa Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Warszawie
Rada Zalogi Instytutu Technologii Elektromowej - 190
Zarząd Główny Stowarzyszenia Architektów Polskich
Osoby występujące indywidualnie - 543

Ponadto listy z poparciem dla Lecha Małęsy i Władysława Frasyniuka wystosowali ostatnio na Dolnym Śląsku:
Międzyszkolna Komisja Pracowników Oświaty i Wychowania /20.X/
58 pracowników Zakładów Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej "Kera-Pafal" w Świdnicy /bez daty/
101 pracowników Świdnickiej Fabryki Urządzeń Przemysłowych /bez daty/
55 wiernych z Duszpasterstwa Ludzi Pracy w Świdnicy /bez daty/
143 pracowników Biura Projektów Budownictwa Komunalnego we Wrocławiu /3.X./
23 robotników z Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego - Świdnica /bez daty/
Fuch Młodych Katolików "U siebie" /bez daty, bez podpisów indywidualnych/.

III. REPRESJE

X. BIAŁYSTOK. Kolegium ukarało grzywną w wysokości 16 tys. zł Alfonsa Wanczewskiego. Kara ta została wymierzona za kolportaż "Biuletynu Informacyjnego".

12.X. WARSZAWA. Kolegium dla dzielnicy warszawa-Ochota ukarało Bogdana Paszkowskiego i Jana Żabiuka, studentów Filii UW w Białymstoku, grzywną w wysokości 41,5 tys. zł za kolportaż. Zostali oni zatrzymani w Warszawie.

14.X. STAŁOWA WOLA wypowiedzenie z pracy w trybie normalnym otrzymał Jerzy Dułnik pracownik HSW Wydział M-18. Zaproponowano mu pracę w charakterze ślusarza w skordzie, a do tej pory pracował na dniówkę. Jerzy Dułnik brał udział w strajku w sierpniu br.

21.X. WARSZAWA. Kolegium Wiesława Kolankiewicza, zatrzymanego 19.X. po mszy w IV rocznicę śmierci ks. Popiełuszki. Otrzymał 60 dni aresztu mimo sorzecznych zeznań świadków oskarżenia. Oskarżyciel żądał 30 tys. grzywny + 30 tys. "za fatykę ZOMO". Skład Kolegium: Mirosław Rakowski, Edward Małusiak, Czesław Żuk.
Żona Kolankiewicza, Magdalena, została 19.X. zatrzymana wraz z mężem. Wywieziono ją z autobusu i ciągnięto po ziemi do "suki" -- zgubiła buty i siatkę z zakupami. Zwolniono ją tego samego dnia.

21-26.X. WARSZAWA. W Poradni Nematologicznej, gdzie pracuje Zofia Kuratowska, 21.X. SB przeprowadziła rewizję. 24.X. odbyła się kontrola mająca pozorować na celu sprawdzenie rozporządzania lekami. Praktycznie była to rewizja dokonana przez administrację szpitala. Zakwestionowano leki otrzymane z darów Komitetu Prymasowskiego - powinny być, decyzją komisji kontrolującej, przekazane szpitalowi, przy którym mieści się Poradnia, stanowiąca zresztą samodzielną jednostkę organizacyjną/. Na 26.X. zapowiedziano kolejną komisję, mającą opieczętować i zabrać leki. Niedługo przed wyznaczonym terminem przybycie komisji odwołano.

17.X. POZNĄ. Kolegium II instancji zatwierdziło grzywnę 28 tys. zł dla Mirosława Hanusza za udział w manifestacji 1 maja.
13.X. nobity został Paweł Czapczyk, student, członek KZS. Sprawcy są nieznanymi.

22 - 28.X. POZNAŃ 22.X członkowie Komitetu Organizacyjnego "S" z Instytutu Naukowego Obróbki Plastycznej (INOP) wezwani zostali na rozmowę ostrzegawczą do prokuratury. Na 28.X wezwania otrzymali członkowie Komisji Inicjatywnej "S" na wydziale W-3 HCP.

23.X. GDAŃSK. O 9,40 zatrzymano na ulicy Edmunda Celińskiego, działacza "Solidarności" :olników Indywidualnych ze wsi Bogaczew k/Elbląga. Zrewidowano go i skonfiskowano mu bilet do uczestników "okrągłego stołu". Zabrano mu także, bez wpisania do protokołu, 5 egzemplarzy oficjalnie wydawanego w Gdańsku pisma katolickiego "Gwiazda Morza".

24.X. LUBLIN. Dyrektor ZM "Lublin" wysłał do prokuratora dokumenty przekazane mu przez komitet założycielski "Solidarności". 24.X. prokurator wojewódzki wezwał 3 członków komitetu na rozmowę, w trakcie której stwierdził, że działalność wezwanych nie nosi znamion przestępstwa i jest zgodna z prawem.

24.X. JASTRZĘBIE

24.X do dyrekcji Kopalni "MANIFEST LIPCOWY" zaproszono czterech działaczy wcześniej wyrzuczonych z pracy. Są to: Alojzy Pietrzyk, Grzegorz Stawski, Edward Jarek, Kazimierz Włodarek. Zaproponowano im zawarcie ugody na takich zasadach, że dyrekcja przywróci ich do pracy, uznając za niebyte ich zwolnienie, w zamian za co oni wycofają pozwy złożone do sądu o przywrócenie do pracy. Grzegorz Stawski, Edward Jarek i Kazimierz Włodarek podpisali taką umowę. Natomiast Alojzy Pietrzyk odmówił jej podpisania motywując to tym, że inni koledzy nie zostali przywróceniu do pracy i on się z nimi w ten sposób solidaryzuje.

W dniach 24 i 25.X na podobne rozmowy zostali zaproszeni także górnicy z kopalni "Moszczenica", "Rorynia" i "ZMP".

- 25.X. dyrekcja wyraziła zgodę na przywrócenie do pracy Alojzego Bogdanika, Eyszarda Bułika, Zbigniewa Bułika, Eyszarda Konuta z KWK "Moszczenica". Okres, kiedy pozostawali bez pracy oraz okres strajku ma być uznany za nieobecność nieusprawiedliwioną. Umorzono też warunkowo postępowanie prokuratorskie wobec Janusza Pałka z tej samej kopalni /w zawieszeniu na półtora roku/.

24.X. CZĘCHOWICE-DZIEDZICE. KWK "Silesia" - kierownik działu kadr - Fryderyk Hała - wręczył 4 członkom Komitetu Organizacyjnego NSZZ "Solidarność" wezwania do prokuratury na 28.X. "w celu przeprowadzenia rozmowy".

24.X NISKO Komitet Organizacyjny Zakładów Metalowych "Niszet" złożył wniosek w Sądzie Wojewódzkim w Sandomierzu o rejestrację NSZZ "S". Tego samego dnia w zakładzie rozpoczęły się represje w stosunku do członków K.O.: Marian Grzybowski otrzymał oddelegowanie ze stanowiska frezera w Wydziale Mechanicznym na robotnika budowlanego w Wydziale Inwestycji Budowlanej. Pracownik nie przyjął tej zmiany i po 1/2 godziny otrzymał pismo, w którym rozwiązuje się z nim pracę w trybie natychmiastowym z dnia 25.X. Józef Sudol otrzymał oddelegowanie ze stanowiska hartownika w Wydziale Mechanicznym na stanowisko robotnika budowlanego. Także nie przyjął tej zmiany i po ok. 1 godz. otrzymał negane i groźbe, że jeśli nie podejmie pracy na nowym stanowisku zostanie zwolniony z pracy. Tadeusz Wojtak otrzymał oddelegowanie ze stanowiska obsługi autowozów tokarskich na stanowisko robotnika budowlanego. Wyraził zgodę na tę zmianę. Stan zdrowia Tadeusza Wojtaka nie pozwala na pracę w takim charakterze. Pracuje on od 1/2 roku po 10-ciu latach przebywania na rencie. Zdzisław Sawicki otrzymał oddelegowanie z Wydziału Mechanicznego na robotnika budowlanego.

25.X. SUSZEC. Umorzono warunkowo postępowanie przeciw Józefowi Gałuszcze, nakazując mu wpłacić 40 tys. zł "na cele społeczne".

25.X. JELCZ. Jan Rafalski, od niedawna członek RKW Dolny Śląsk, został wezwany na terenie zakładu (Jelczańskie Zakłady Samochodowe) do pomieszczenia, w którym siedziało 13 nieznanych mu osób. Usiłowali go przesłuchać. Rafalski domagał się, by ludzie ci przedstawili mu się. Odmówili, wobec czego wyszedł z pomieszczenia. Tego samego dnia usiłowano mu wręczyć wypowiedzenie z pracy, którego nie przyjął. Przypadek Rafalskiego jest jednym z elementów kampanii szykan stosowanych przez władze wobec działaczy związkowych na Dolnym Śląsku. Wielu było przesłuchiowanych w prokuraturze, wielu otrzymało też zakaz opuszczania stanowiska pracy bez zgody przełożonego.

25.X. NISKO k/STALOWEJ WOLI, Zakłady Mechaniczne NIMET.
List do Rady Pracowniczej ZPC "URSUS":

"Komitet Organizacyjny NSZZ"S" ZPC"Ursus" ZM"Nimet" w Nisku zwraca się z wnioskiem o pomoc i obronę przed represjami.

W dniu 19.10.1988 pracownicy ZM"Nimet" powołali NSZZ"S" w swoim zakładzie oraz wybrali 10-osobowy Komitet Organizacyjny. Komitet ten złożył w dniu 24.10.1988 wniosek w sądzie wojewódzkim w Tarnobrzegu z siedzibą w Sandomierzu. Dyrektor przystąpił natychmiast do działań represyjnych. W dniach 24 i 25 października kary nagany otrzymali członkowie Komitetu Organizacyjnego Józef Sudoł, Edward Gasiorek, Zdzisław Sawicki - za odmowę przejścia do gorszej pracy, niezgodnej z ich kwalifikacjami. W dniu 24.10.1988 otrzymał zwolnienie dyscyplinarne Marian Grzybowski, członek KO, a w dniu 25.10, Józef Sudoł, obaj za "naruszenie podstawowych obowiązków pracowników i zakłócenie porządku w miejscu pracy".

Wobec tak rażącego bezprawnego działania dyrektora ZM "Nimet" wnosimy o podjęcie skutecznych środków obrony."

Za Komitet Organizacyjny NSZZ"S" w ZM "Nimet"
Marian Grzybowski
Zbigniew Matejkowski

W dniu 26.10.1988 zwolniono dyscyplinarnie następne dwie osoby:
Zdzisław Sawickiego i Edwarda Gasiorka.

25.X. OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI. Odbyły się kolegia członków komitetu organizacyjnego "Solidarności" w hucie Ostrowiec: Lecha Jeża, Andrzeja Fortuny, Zbigniewa Walczyka. Otrzymali (za podjęcie działalności związkowej) po 50 tys. zł. grzywny + zwrot kosztów.

25.X. PŁOCK. Kolegium II instancji Jacka Pawłowicza za udział w manifestacji 1 maja. Podtrzymało orzeczenie pierwszej instancji - 45 tys. grzywny.

Tego samego dnia kolegia Wiesława Zochowskiego i Mirosława Błaszkwicza z gdańskiej spółdzielni usług wysokociślowych, pracujących w Płocku. W VIII br. odbyły się rewizje w hotelu robotniczym, gdzie mieszkają. Znaleźiono prasę niezależną. Otrzymali po 40 tys. grzywny z artykułu o "rozpowszechnianiu... etc."

25.X. SZCZECIN. O 13.00 wiec na Politechnice Szczecińskiej, za zgodą rektora. Wystąpienie o charakterze informacyjno-propagandowym było zorganizowane przez NZS, trwało 2 godziny. SB zablokowała główne wejście nie wpuszczając części ludzi. Mimo to aula wydziału chemii, gdzie odbywał się wiec, była pełna.

Tego samego dnia NZS zamierzał zorganizować happening nt. "okrągłego stołu". Już rano milicja zaczęła zatrzymywać organizatorów i potencjalnych uczestników zabawy. Z domu zabrano Krzysztofa Wojtasia i Jerzego Ostroucha. Zatrzymania trwały przez cały dzień i objęły: Andrzeja Olszewskiego, Piotra Zalewę, członków Komitetu Założycielskiego NZS Uniwersytetu szcze-

cińskiego: Tomasza Lisieckiego, Piotra Kasprówicza, Krzysztofa Mordala, Adama Zadwornego, Adama Krzysztofa Wójcika, Zbigniewa Świącickiego /ten ostatni z WIP/ oraz Sławomira Bagińskiego. Lista ta najprawdopodobniej nie jest kompletna.

25.X. KRAKÓW. Zatrzymano Pawła Chojnackiego, studenta II roku historii UJ, jednego z liderów bojkotu zajęć z ekonomii politycznej i uczestnika bojkotu studium, przeciwko któremu toczy się w prokuraturze postępowanie o rzekome "zdemolowanie budynku studium wojskowego" i "pobicie pracowników studium". Ok. 15-ej został porwany z ulicy przed UJ przez milicjantów i wpochnięty bez żadnych wyjaśnień do samochodu. Przemysław Markiewicz, studenta V roku architektury Politechniki Krakowskiej, członka KPN. Zabrano go z domu ok. godz. 19,30.

26.X. STAŁOWA WOLA. Przez 8 godzin trwała akcja protestacyjna skierowana przeciwko zwolnieniu z pracy Wiesława Wójcika i Wiesława Turasza, represyjnym przesunięciom na inne stanowiska oraz dyskryminacji członków "S" przy podwyżkach płac. Akcja polegała na pracy w biało-czerwonych opaskach i braku w niej udział ok. 80% załogi.

27.X. STAŁOWA WOLA. Kolegia Romana Sudoła i Ryszarda Szymańskiego, którzy nie przyjęli powołań do wojska. Orzeczenie: po 25 tys. zł grzywny + zwrot kosztów postępowania.

TOREŃ. Na 31.X. zapowiedziana jest rozprawa przed kolegium d/s wykroczeń urzędu m. Torunia przeciwko uczestnikowi Ruchu "Ziemia Chełmińska" - Mariuszowi Pątkowskiemu, pracownikowi zakładów "Elana", któremu 22.VIII.88 zakwestionowano kilkanaście egzemplarzy "Przeglądu Pomorskiego" i egzemplarze Toruńskiego Porozumienia Obywatelskiego, pod którym zbierał podpisy w swoim zakładzie.

x

Sprostowania:

- W 6 nrze SIS mylnie podaliśmy, że wyłączono w Ostrowcu telefon Ludwika Kropielnickiego. W istocie telefon nie został wyłączony, lecz przerywane były rozmowy na tematy związkowe.

- Marek Fusak z Gdańska otrzymał nie 2 tygodnie, a 1 miesiąc aresztu. Przepraszamy za błędne informacje.

x x x

Dziękujemy Komitetowi Helsińskiemu, Komisji Interwencji i Praworządności, "Solidarność" oraz Centrum Informacji Akademickiej za dostarczanie nam informacji i materiałów.

SIS

Oświadczenie

28.X. i 11.XI. br. społeczeństwa Czechośłowacji i Polski obchodzą 70. rocznicę odzyskania niepodległego bytu państwowego. Bliskość tych dat wskazuje nie tylko na historyczną wspólnotę losu naszych narodów. Każe nam również myśleć dzisiaj o cywilizacyjnym pokrewieństwie i tożsamości naszych narodowych aspiracji. Jak 70 lat temu niemal jednocześnie odzyskaliśmy niepodległość, tak po roku 1945 na skutek niekorzystnych procesów historycznych utraciliśmy suwerenność. Oba te fakty prowadzą do stwierdzenia, że aby małe narody mogły istotnie decydować o swoim losie, potrzebna jest jedność ich działań i wysiłków. Tylko wspólne działanie daje szansę obrony przed wszelkim imperializmem. Takiej koordynacji akcji na rzecz wolności i demokracji przyniesie służyć Solidarność Polsko-Czechosłowacka.

Polska grupa Solidarności Polsko-Czechosłowackiej przesyła z okazji 70. rocznicy odzyskania niepodległości naszym przyjacielom i wszystkim walczącym o swobody demokratyczne i niepodległość mieszkańcom Czechosłowacji słowa serdecznych pozdrowień i najlepszych życzeń.

28.X.88

w imieniu Solidarności Polsko-Czechosłowackiej

rzecznik - Józef Pinior

Komunikat

W dniach poprzedzających 70. rocznicę uzyskania niepodległości Czechosłowacji SB przeprowadziła szeroką akcję represyjną wobec niezależnych działaczy opozycji demokratycznej. Wśród zatrzymanych są nasi współpracownicy i przyjaciele. Niektórzy z nich otrzymali sankcje kuratorskie i od kilku dni przetrzymywani są w więzieniach. Żalosa to forma "uczczenia" 70. rocznicy uzyskania niepodległości przez obecne władze czechosłowackie, które składając kwiaty na grobie Tomasa G. Masaryka nie są niestety kontynuatorami jego tolerancyjnej i demokratycznej polityki. Stanowczo żądamy zwolnienia wszystkich aresztowanych i zatrzymanych oraz zaprzestania represji wobec działaczy opozycji demokratycznej.

28.X.88

w imieniu Solidarności Polsko-Czechosłowackiej

rzecznik - Józef Pinior

Apel Solidarności Polsko-Czechosłowackiej

15.XI. to rocznica masowych demonstracji robotników w Brasov, dzień powszechnego protestu przeciw dyktaturze w Rumunii. Warunki życia w obecnej Rumunii urągają wszelkim prawom ludzkim. Obywatele rumuńscy utrzymywani są w skrajnej nędzy i poniżeniu. Na nas wszystkich, jeśli zachowamy obojętność wobec wydarzeń w Rumunii, spadnie odpowiedzialność za zbrodnie i nieszczęścia społeczeństwa rumuńskiego. Na oczach cywilizowanego świata, na naszych oczach dokonuje się tragedia całego kraju. Apelujemy do wszystkich ludzi dobrej woli o udział w manifestacji protestacyjnej w dniu 15.XI. o godz. 15.00 pod ambasadą Rumunii w Warszawie.

30.X.1988

w imieniu Solidarności Polsko-Czechosłowackiej
rzecznik Józef Pinior

CZECHOSŁOWACJA

(osób)
W ciągu ostatnich 10 dni 6) otrzymało sankcje prokuratorskie i przebywa w areszcie: Luboš Vydra, Tomáš Dvořák, Jiří Tihý, Jiří Stencl, Ivan Jirouš, Petr Cibulka.

Do pięciu inicjatorów manifestacji 28.X. (patrz SIS nr 6) dołączył Ruch na rzecz Wolności Obywatelskich. Ponieważ władze zakazały organizowania demonstracji, inicjatorzy wezwali do przeprowadzenia jej wbrew woli czynników państwowych.

Już 27.X. zatrzymano wielu działaczy niezależnych w całej Czechosłowacji: w Pradze, Brnie, Bratysławie, Lipnikach, Olomuncu, Houtowie, Sobiesławicach. Przeprowadzono co najmniej 15 rewizji w mieszkaniach. W zasadzie działaczy zatrzymano na 48 godzin, wiadomo jednak, że co najmniej jedna osoba (nieznana z nazwiska) otrzymała sankcję prokuratorską. Z tą sprawą wiąże się też przeprowadzone rewizje. Nie jest więc wykluczone, że część zatrzymanych pozostanie w areszcie po spędzeniu tam "rutynowych" 48 godzin.

Niektóre osoby uniknęły zatrzymania i ukrywają się, np. Vaclav Havel, Ladislav Lis, Saša Vondra, Ivan Lamper.

Już w przeddzień manifestacji, tj. 27.X. cały plac Vaclava był obstawiony przez milicję, w tym także wozy bojowe z sikawkami. 27.X. w południe odbyła się oficjalna manifestacja rocznicowa. Biorąc pod uwagę, że uczestników przysyłano całymi brygadami z zakładów pracy, frekwencja była niewielka.

W manifestacji 28.X. uczestniczyło 5-10 tys. osób. Policja użyła pałek, psów, wjeżdżała transporterami w tłum, użyto sikawek z barwną wodą. Bito nawet starszych ludzi i dzieci. Zajścia te trwały od godz. 15 do ok. 19.

W momencie przekazywania tego serwisu jego autor, Petr Uhl, przebywał w areszcie - przyp. SIS

WĘGRY

23.X. Budapeszt. W tym dniu minęła 32 rocznica wybuchu powstania 1956 r. 5 ugrupowań niezależnych wezwowało do zorganizowania manifestacji. Wezwanie takie wystosowali: Związek Młodych Demokratów, Sieć Wolnych Inicjatyw, Towarzystwo im. Bajcsy-Zsilinszkyego, Węgierskie Forum Demokratyczne, Komitet Sprawiedliwości Historycznej. (Ten ostatni Komitet składa się z osób represjonowanych po roku 1956 lub takich, których członkowie rodziny zostali straceni. Celem działania komitetu jest rehabilitacja ofiar 1956 r.) Władze zakazały organizowania demonstracji. Węgierskie Forum Demokratyczne uległo presji władz i poprzez węgierską TV wezwało swych członków, by nie brali udziału w demonstracji, odwołując tym samym wcześniejszy apel i łamiąc wspólne ustalenia, dokonane przez organizatorów manifestacji. W tej sytuacji pozostali sygnatariusze wezwania także się wycofali z organizowania obchodów rocznicy. Pomimo to w Budapeszcie kilkaset osób zgłosiło się w wyznaczonych miejscach. Uformowało się kilka pochodów, liczących do 200 osób. Śpiewano węgierski hymn, wygłoszono kilka przemówień okolicznościowych. W dwóch punktach miasta odbyły się wiece. Nigdzie nie doszło do starć, ale policja - która od rana postawiona była w stan gotowości - systematycznie nękała demonstrantów, legitymując ich, spisując, wjeżdżając motocyklami w grupy ludzi, konfiskując filmy z aparatów fotograficznych i kasety magnetofonowe etc. Węgierska prasa doniosła o zatrzymaniu 5 osób. Węgierska opozycja zna przynajmniej 6 przypadków zatrzymań. Miały też miejsce przypadki pobić.

W czasie manifestacji rozrzucono dwujęzyczne (polsko-węgierskie) ulotki:

Bracia Węgrzy!

Oto nasze narody znajdują się w przełomowym momencie swoich dziejów. Komunizm jako ideologia i sposób sprawowania władzy odchodzi w przeszłość. Komunistyczni uzurpatorzy, widząc fiasko swoich zamierzeń, dokonują rozpaczliwych prób "reformowania socjalizmu", milcząc o przynajmniej, że powstania i bunt naródów "Europy Wschodniej", a zwłaszcza naródów polskiego i węgierskiego były buntami słusznymi i uzasadnionymi. Komuniści nie chcą i nie potrafią jednak wyciągnąć ostatecznych wniosków z lekcji historii.

Czas na połowiczne ewolucyjne "reformy" minął. Potrzeba nam radykalnej zmiany istniejącego systemu polityczno-gospodarczego. Potrzebna nam jest pełna, nie "socjalistyczna", demokracja parlamentarna z wolnymi związkami zawodowymi i partiami politycznymi. Tylko ona pozwoli wydobyc nasze kraje z marazmu i upadku, wyzwoli energię i przedsiębiorczość narodów. Nie będzie to ani proste, ani bezbolesne. Nie ma jednak innej drogi.

Jesteśmy kontynuatorami i spadkobiercami tych, którzy w 1956 r., na Węgrzech i w Polsce, krwawili i ginęli za Swoją, ale i za naszą Wolność. Musimy wytrwać na tej drodze. Podejmując nawet drobne, ale konsekwentne i co najważniejsze - solidarne działania przybliżamy kres komunizmu.

Dlatego: niech żyje solidarność polsko-węgierska! Niech żyje solidarność wszystkich narodów rządzonych przez komunistów. Nie dajmy się podzielić i zantagonizować. Przyszłość należy do nas.

Razem z Wami żądamy:

WOLNOŚCI DLA CIEMIEŻONEGO SIEDMIOGRODU!
PRAWA DO NIESKREPOWANEGO ZRZESZANIA SIEB!
PRAWA DO DECYDOWANIA O SWOIM LOSIE!

Solidarność Polsko-Węgierska

Inną częścią obchodów rocznicy powstania był zorganizowany przez Sieć Wolnych Inicjatyw w teatrze Jurta program artystyczno-dokumentalny, oparty na materiałach archiwalnych z 1956 r. Spektakl oglądało ok. 1000 widzów.

ZWIĄZEK RADZIECKI

15.X. OKIMBERIAN (Armenia). Wiec na stadionie miejskim z udziałem ok. 1,5 tys. osób. Żądano zamknięcia armeńskiej elektrowni atomowej.

17.X. EREWAN. Demonstracje protestacyjne przeciw opublikowanemu w tygodniku "Weteran" (dodatek do gazety "Trud") wywiadowi z oficerami sztabowymi wojsk MSW, stacjonujących w Stepanakercie i Erewaniu. Rozmówcy, jak stwierdzono w prasie armeńskiej, "bez osłonek szkalują dobre imię narodu ormiańskiego. Rano kilkaset osób demonstrowało przed budynkiem KC KP Armenii. Budynek był otoczony przez milicję. Domagano się, aby KC zajął stanowisko w sprawie publikacji. Delegacja, którą przyjęto w KC uzyskała taką obietnicę. O godz. 19 na placu Teatralnym odbyła się spontaniczna demonstracja 100 tys. osób.

KC KP Armenii ogłosił, że w pełni podziela oburzenie społeczeństwa i zażądał od redakcji "Truda" pociągnięcia do odpowiedzialności tych, którzy zezwolili na publikację wywiadu i powiadomienia o tym czytelników.

21.X. EREWAŃ. Tradycyjny wiec organizowany przez Komitet "Karabach". Uczestniczyło ok. 200 tys. osób. Odczytano list skierowany do Sądu Najwyższego ZSRR przez osoby, których krewni zginęli w pogromie w Sumgajcie. Autorzy listu stwierdzają, że organa śledcze nie starają się wykryć rzeczywistych organizatorów pogromu, a zajmują się jedynie niektórymi epizodami. Krewni poległych grożą odmową udziału w śledztwie, jeśli jego charakter nie zmieni się.

16.X. NIŻNYJ TAGIŁ. Wiec ekologiczny zorganizowany przez klub "Oczyszczenie", za zgodą władz. Uczestniczyło 300-350 osób. Oprócz działaczy klubów "Oczyszczenie" i "Odrodzenie" uczestniczyli także przedstawiciele władz. Trzymano transparenty m.in. o następującej treści: "Nie chcemy żyć w kłamstwie", "Jak pokonać biurokratów i technokratów?".

18.X. KRYM, UZBEKISTAN, KRASNODARSKI KRAJ. Wiece i demonstracje dla uczczenia 67. rocznicy utworzenia Krymskiej ASRR. Na większość z nich uzyskano zezwolenie władz. W wiosce Zuja w rejonie Białogorskim na Krymie w wiecu uczestniczyło 200 osób. Następnego dnia o 6.00 rano naczelnik rejonowego Urzędu Spraw Wewnętrznych wraz z innymi funkcjonariuszami wdali się do domów członków miejscowej grupy inicjatywnej i zabrali ich na komendę milicji. Tego samego dnia kolegium ds. wykroczeń skazało trzech Tatarów krymskich na 5-15 dni aresztu, a 4 innych na grzywny 200-700 rubli.

13-19.X. ASZCHABAD. Odbył się proces 16 Tatarów krymskich, zwolnionych z pracy w czasie ogólnonarodowego strajku Tatarów latem br., którzy wnieśli skargę i domagają się przywrócenia do pracy. Sędziowie odrzucili ich pozew.

13.X. ODESSA. W czerwcu br. współpracownik niezależnego pisma "Express-kronika" Władysław Diktierow wystosował list do ministra obrony Jazowa, w którym oznajmił, że z przyczyn politycznych odmawia pełnienia służby wojskowej. We wrześniu dostał skierowanie do szpitala psychiatrycznego. 18.X. trzykrotnie przyjeżdżali do niego funkcjonariusze w cywilu, jednakże Diktierow nie wpuścił ich do mieszkania. Nie zgodził się także przybyć do rejonowej WKU, co proponowano mu telefonicznie. Pod jego nieobecność wręczono jego matce wezwanie do szpitala psychiatrycznego na 19.X.

22.X. ODESSA. Uczestnik miejskich wieców Michaił Chromyszkina, którego od 12.X. (tj. od chwili gdy dostał wezwanie do rejonowego wydziału spraw wewnętrznych) poszukuje milicja, został zaocznie skazany na 10 dni aresztu.

WIĘZNIOWIE POLITYCZNI

"Express-kronika" ujawniła otrzymany ostatnio list matki jednego z więźniów politycznych, Leonida Gromowa (ur. 1963). Píše ona, że od kiedy jej syn znalazł się w szpitalu psychiatrycznym i dostaje tam jakieś leki, rzeczywiście zachorował, a jego stan coraz bardziej pogarsza się. Gromowa aresztowano 22 lutego 1985 r. w Uljanowsku. W fabryce, gdzie pracował, spalili dokumentację urządzeń wojskowych przeznaczonych na eksport do Afganistanu i Nikaragui.

12.X. były więzień polityczny Wasil Owsienko wysłał telegram do przewodniczącego Prezydium Rady Najwyższej ZSRR, w którym domaga się natychmiastowego zwolnienia więźnia politycznego Dimitrija Mazura. Mazur

przebywa aktualnie w szpitalu więziennym z otwartą gruźlicą. Jego życiu zagraża niebezpieczeństwo.

13.X. ze szpitala psychiatrycznego Berezanka zwolniono Anatolija Masinię (lat 49, baptysta). Aresztowany był 15.I.1986 za publikowanie swoich tekstów w samizdacie. W wywiadzie, jakiego udzielił pierwszego dnia po zwolnieniu, stwierdził, że mimo obietnic poprawy w dziedzinie opieki lekarskiej i warunków bytowych w więzieniu nie nastąpiły żadne zmiany.

14.X. warunkowo zwolniono przed terminem Reszata Abłajewa, którego wyrok kończy się 19.XI. br. Abłajew (lat 37, inżynier budownictwa) został aresztowany 18.XI.1985 za udział w ruchu narodowościowym Tatarów krymskich. Skazano go na 3 lata. Wraz z nim skazano wówczas Sinozira Kadirowa, który wciąż jeszcze przebywa w więzieniu. Po zwolnieniu Abłajew przybył do Taszkientu, gdzie 18.X. wystąpił na wiecu zorganizowanym w 67 rocznicę utworzenia Krymskiej ASRR.

17.X. do Tallina przybył zwolniony z więzienia Enn Tarto. Zgotowano mu oficjalne przyjęcie, na jego cześć odbył się wiec, na który tłum zaniósł go na rękach.

KULTURA I ŻYCIE SPOŁECZNE

15.X. w Kijowie odbyło się spotkanie przedstawicieli wydziałów Uniwersytetu Kijowskiego, biorących udział w bojkocie szkolenia wojskowego. Postanowiono przerwać bojkot na miesiąc, jednakże studenci fizyki zdecydowali, że na ich wydziale akcja będzie kontynuowana.

22.X. w Wilnie przed Pałacem Sportu, gdzie rozpoczął się zjazd Frontu Ludowego, zebrało się ok. 50 tys. ludzi. Na porannym posiedzeniu zjazdu padła m.in. propozycja zwołania konferencji przedstawicieli wszystkich frontów ludowych w państwach bałtyckich.

26.X.88. Grupy opozycyjne skierowały list do społeczeństwa CSRS:
Drodzy Przyjaciele!

W dniu 70. rocznicy proklamowania niepodległości Czechosłowacji pozdrawiamy Was i wyrażamy nadzieję, że wkrótce już Czechosłowacja wybije się na rzeczywistą niepodległość, odrzuciwszy pretensje, jakie do jej suwerenności zgłasza obce państwo i ideologia. Mamy także nadzieję, że społeczeństwo Czechosłowacji wybije się na niezależność od państwowej ideologii, ustanowionej w Waszym kraju pod radziecką kuratelą.

My ze swej strony w dalszym ciągu będziemy podejmować wszelkie wysiłki, aby zmyć z naszego narodu hańbę agresji 1968 r. i stałego ingerowania przez nasze państwo w sprawy Waszego kraju w ciągu ostatnich 33 lat. Postaramy się także uczynić, co w naszej mocy, abyście myśląc o naszym kraju nie utożsamiali naszego społeczeństwa z naszym rządem i abyście mogli, po wskazaniu przyczyny naszych wspólnych nieszczęść i wspólnego nieprzyjaciela: komunistycznej dyktatury, podejmować dalsze wspólne wysiłki w duchu solidarności i braterstwa.

Podpisali: tygodnik "Express-kronika", Moskiewska Grupa Międzynarodowego Stowarzyszenia Praw Ludzkich, Ruch Budowy Zaufania Między Wschodem a Zachodem, Litewskie Stowarzyszenie Obrony Praw Ludzkich, Liga Wolnej Litwy i indywidualnie: Siergiej Grigorjanc (red. nac. "Glasnosti") oraz Kyril Podrabinek (organizator grupy inicjatywnej okresowych demonstracji na rzecz uwolnienia więźniów politycznych).

CO NAM ROŚNIE

Porównanie zarobków i cen z roku 1974 i 1988 ukazuje, że pensje wzrosły mniej więcej 15,5 razy, natomiast czynsze mieszkaniowe 36 razy, ceny alkoholu 20 razy, kawy - 31, pomarańczy aż 45. 20 razy drożej kosztuje też telewizor kolorowy, co obrazuje cofnięcie technologiczne PRL. /SIS-NAI/

xxx

W latach 1976-86 cztery razy szybciej rosły świadczenia socjalne /renty, zasiłki, emerytury/ w dochodach ludności, aniżeli pensje. Wiąże się to z niskim poziomem, od jakiego zaczęto podnosić przed kilkunastoma laty świadczenia, ale świadczy też, że mają rację ci, którzy mówią, że coraz mniej opłaca się pracować. /SIS-NAI/

xxx

W Polsce na służbę zdrowia przeznaczają się jedynie 2% budżetu państwa /np. w Anglii - 6%/. W ciągu ostatnich kilku lat ceny aparatury medycznej wzrosły 5-krotnie, zaś ilość pieniędzy przeznaczona na zakup tejże aparatury - dwukrotnie. /SIS-NAI/

CZEGO SIĘ BOIMY

Według najnowszych badań CBOS, podanych przez prasę oficjalną, już 88,1% społeczeństwa odczuwa strach z powodu wzrostu cen. 78,2% społeczeństwa boi się o stan zdrowia swojego i swojej rodziny, a 73,5% obawia się skutków zniszczenia środowiska naturalnego. Dla 62,6% powodem niepokoju są trudności z zaspokojeniem podstawowych potrzeb życiowych, dla 58,5% - kłopoty z zaopatrzeniem w żywność. /SIS-NAI/

PRZYSZŁOŚĆ NARODU

Badania przeprowadzone na 4-tysięcznej próbie młodzieży z woj. wrocławskiego dały następujące wyniki: 65% młodzieży ma wady postawy /71% spoza miasta/, 39% - zmiany w obrazie EKG, 60% - próchnicę zębów, 17% - zaburzenia wzroku, 15% obniżoną pojemność płuc, 11% - podwyższone ciśnienie krwi, 15% - podwyższony wskaźnik OB, 20% - nieprawidłową wagę ciała. /SIS-NAI/

ŁÓWNY RAKI ALBO EKSPORT ZA WSZELKĄ CENĘ

Na statystycznego Polaka przypada 6 kg ryb rocznie, o 2 kg mniej niż dwa lata temu. Określone przez FAO minimum spożycia wynosi 8,5 kg. Ryb na rynku jest mało, bo niemal całe połowy idą na eksport. /SIS-NAI/

EFEKTY REFORMY

W trzecim kwartale br. pogłowie bydła zmniejszyło się o 176,8 tys. sztuk czyli o 1,7% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Spadek odnotowano w 34 województwach, największy w rzeszowskim. Sezonowy wzrost pogłowia trzody był również mniejszy niż przed rokiem. Jedną z przyczyn są mniejsze zbiory zbóż o 6%, a ziemniaków o 5%. /SIS-NAI/

POZA KLASĄ,

Wg danych Centralnego Związku Spółdzielni Mleczarskich w pierwszym półroczu br. 64,3% mleka było "poza klasą". W niektórych województwach /lubelskim, tarnobrzeskim, radomskim, kieleckim, rzeszowskim/ mleko w 88% nie nadawało się do spożycia. /SIS-NAI/

RADOSNE PLANOWANIE

Na początku każdej pięciolatki pojawiają się optymistyczne plany określające przyszłe sukcesy w gospodarce i pomysłność obywateli. Go-rzej z realizacją. Po trzech latach obecnej pięciolatki zaawansowanie zadań w przemyśle rolno-spożywczym wynosi 48%, a w przemyśle zaopa-trujących rolnictwo 45-46%. A może by tak zaplanować stulatkę... /SIS-NAI/
OD PUSZCZY DO PUSTYNI

Zmniejsza się ilość drzew w polskich lasach mimo zwiększenia ich po-wierzchni. Obok nadmiernej eksploatacji przyczyną tego stanu rzeczy są pożary, szkodniki i zanieczyszczenie powietrza /tracimy 10-12 mln m³ drewna rocznie/. Większość lasów ma poniżej 40 lat, tylko 20% jest starsza niż 80 lat. W związku z tym zaplanowano zmniejszenie produkcji drewna: 20,5 mln m³ w 1988 r., 195 mln m³ w 1990 r., 19 mln m³ w 2000 r. Ograniczenia dostaw dotkną tartaki, kopalnie, koleje, budownictwo i prze-mysł drzewny. /SIS-NAI/

W GÓRY MIŁY BRACIE

Coraz mniej ludzi stać na wyjazdy na wakacje. Ale ostatnio już nawet turystyka górską, kiedyś uprawiana przez studentów i młodzież staje się szalenie droga. Ceny noclegów w schroniskach górskich wzrastają szyb-ciej aniżeli zarobki. I tak w roku 1982 za średnią pensję można było ku-pić 58 noclegów w schronisku I kategorii, a 102 - w II kategorii, nato-miast w roku 1986 już tylko odpowiednio: 38 i 65. /SIS-NAI/

PO SZKODZIE TEŻ GŁUPI

Ponad 100 mld zł trzeba będzie jeszcze wydać na ocieplanie domów wybu-dowanych z wadami technologicznymi. Dawniej wybudowane domy ociepla się, a równocześnie buduje następne w ten sam sposób. Instytut Techniki Budo-wlanej przebadł np. kilkanaście domów w warszawskim osiedlu Natolin, a także w Osiedlu Gociów. Domy te, choć budowane rzekomo wedle nowej me-tody, posiadają podobne usterki co budynki dawniejsze. /SIS-NAI/

KOGO OSZUKUJĄ

W ciągu minionych trzech kwartałów oddano w stolicy zaledwie 3 szkoły i 6 przedszkoli. Mimo corocznych obietnic, iż większość obiektów oświa-towych będzie przekazywana przed rozpoczęciem roku szkolnego, sytuacja jest wciąż taka sama, a nawet gorsza. W tym np. roku w ostatnim kwartale ma zostać ukończone 5 szkół i 6 przedszkoli, a więc większość tegorocz-nego planu. Plany budownictwa oświatowego czy handlowego są celowo - pi-sze "Słowo Powszechne" - zaniżane, aby mogły być w ogóle wykonane. Tele-rowana jest także bardzo niska jakość budowanych obiektów. /SIS-NAI/

xxx

Przeprowadzone w 11 województwach kontrole NIK w przedsiębiorstwach remontowych budownictwa wykazały duże opóźnienia remontów - półroczne i dłuższe. Fatalna jest również jakość remontów, zwłaszcza malowania ścian i stolarki okiennej. Z reguły przed malowaniem nie usuwa się starej, od-pryskującej farby, nie zacierza ubytków tynków itp. /SIS-NAI/

DARŁOWO CZY DARŁOBYL

Mieszkańcy Darłowa podjęli walkę przeciwko wstępnie realizowanym już planom budowy elektrowni atomowej nad jeziorem Kopań, położonym w pobli-żu uzdrowiska. Zbierane są podpisy pod listem protestacyjnym, rozkleja się plakaty z trupią czaszką. Powstał komitet obywatelski "Czuwanie". "Trybu-na Ludu" skomentowała postawę mieszkańców Darłowa komentarzem zatytuło-wanym "Gra na strunie strachu". /SIS-NAI/

TAM I U NAS

Państwo Porczyńscy, znani z kolekcji obrazów ofiarowanej Muzeum Archidiecezjalnemu w Warszawie, postanowili utworzyć fundację wspomagającą polskich wynalazców w dziedzinie chemii. Porczyńscy sami dorobili się na Zachodzie fortuny z własnych wynalazków w tej dziedzinie. Obecnie oferują najzdolniejszym możliwość wykorzystania ich prac za granicą. A u nas...? /SIS-NAI/

NIEDO-ROZWÓJ

Zatrudniający wiele osób Ośrodek Badawczo-Rozwojowy polskiej motoryzacji opracowuje wciąż nowe wersje polskich samochodów: a to nowe popielniczki w polonezie albo nowy kształt klamki, albo wycieraczek. A w tym samym czasie indywidualiści, jak np. słynny Kowalski od turbinki oszczędzającej paliwo, mają nowe pomysły, których przebadanie zajmuje potem, gdy już opinia społeczna to wymusi, wiele czasu znakomitego Ośrodka.

/SIS-NAI/

DOBRA REKLAMA

"Trybuna Ludu" reklamuje "Fundusz Solidarności" /?!. Okazuje się, że jest to fundusz pomocy dla ludności krajów znajdujących się w tragicznej sytuacji na skutek katastrof żywiołowych, klęski głodowej itd. /SIS-NAI/

KRÓTKO

Ponad połowa nowych produktów polskiego przemysłu nie trafia na rynek, ale do fabryk - są to nowe środki produkcji. /SIS-NAI/

xxx

Dopiero niedawno rozpoczęto pracę przy odbudowie spalonego w 1987 r. /na początku/ Dworca Gdańskiego w Warszawie. Plan przewidujący oddanie dworca do użytku do połowy 1990 r. stoi pod znakiem zapytania. /SIS-NAI/

xxx

250 tys. zł przeznaczono w ub. roku na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych w woj. gorzowskim. Wypłacono więc 14 razy miesięczny zasiłek w wysokości 18 tys. zł. /SIS-NAI/

xxx

Rolnictwo indywidualne awansowało na pierwsze miejsce wśród zawodów najbardziej zagrożonych wypadkami przy pracy. Liczba wypadków ciągle rośnie, więcej jest chorób zawodowych. Tymczasem służba BHP w rolnictwie praktycznie nie istnieje. /SIS-NAI/

22 200

WYDZIAŁ PRASOWY